

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Perdi-
nand (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögnyom-
közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejfel
több. :: Egves szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 217. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. szeptember 24

Európa gyógyszerei

Az egykori francia kormányelnök, Eduard Herriot rendkívül érdekes nyilatkozatot tett az érdeklődő újságíróknak, amelyben Európa gazdasági katasztrófájáról beszél. Feltűnő megnyilatkozásában erős szavakkal mérlegeli az előállott helyzetet és végigtekint Európa valamennyi országán, amelyeken csak a politikai egység segíthetne szerinte. Nagy koncepcióinak szikrázásában szinte észre sem lehet venni, hogy a francia politikus egyszerűen elfelejti saját országát, amelynek némi köze a világhírhíreshez mégis csak van. Interjújának ismertetését az alábbiakban adjuk:

— Európa betegsége — mondotta a beszélgetés során a volt francia miniszterelnök — igen súlyos, azonban a beteg nem gyógyíthatatlan. Természetesen minden attól függ, hogy milyen kezelésben részesítik a beteget azok, akik a mentés munkáját magukra vállalták. A jelenlegi helyzet katasztrófális és ha Európának tényleg el kell pusztulnia, úgy már ma átláthatjuk, hogy ez a pusztulás miként fog végbemenni. Ha nem kapunk gyorsan segítséget, úgy elveszítjük összes piacainkat és itt a katasztrófa. A gazdasági hegemonia és az anyagi szupremácia elvesztése után megkezdődik az európai kultúra pusztulása és mi tudni lehetünk annak a processzusnak, amely a világtörténelem folyamán már néhányszor megismétlődött. A meganekélés egyetlen útja, ha Európa magára eszmél és egységesen lép az önségely cselekvő útjára.

— Meg kell teremni az Európai Egyesült Államokat. Ha meg lehetett csinálni az Északamerikai Egyesült Államokat, meg lehet teremni az európai Egyesült Államokat is. Természetesen ezt csak képletesen értem, mivel még álmomban sem gondolok arra, hogy Európát is amerikai mintára egyesíteni lehet. Még csak a német vámegegyesülés, avagy az olasz egység példájára sem gondolok, hiszen mindkét esetben az azonos nyelv és a történelmi tradíció vezetett el az egyesüléshez. Még csak Svájcra sem hivatkozom, mivel a waldstätteni szövetségtől a westfáliai szerződésig három évszázad telt el, amíg az európai hatalmak elismerték Svájcot. Európa azonban nem várhat három évszázadig.

Az interjúvaló újságíró itt szövegete Herriot-val azt a lehetőséget, hogy Amerika esetleg megakadályozhatja Európa egyesülését és ez módjában is állhat, hiszen egész Európa adósa neki.

— Csak rosszakaratú vagy korlátolt emberek állítják azt Amerikában. — válaszolta Herriot —, hogy az európai unió az Észak-amerikai Egyesült Államok ellen irányulhatna. Olyan kiváló államférfiak, mint Kellogg volt külügyi államtitkár, avagy Borah, a szenátus külügyi bizottságának elnöke ismételtén világosan és tisztán kijelentették, hogy Amerika örvendene, ha az európai unió megteremtésével stabilizálni lehetne az óvilág gazdasági viszonyait.

— Ami ezzel szemben Oroszországot illeti, úgy azt hiszem, hogy itt a fejlődés rövidesen hasonló irányt vesz, mint annak idején a francia forradalom. A szovjetek kénytelenek lesznek elismerni a magántulajdont és evvel véget fog érni működésük. A bolsevizmust nem fegyverek fogják megdönteni, hanem magától fog elpusztulni. És ha ez bekövetkezik, úgy Oroszország csatlakozhat az európai unióhoz.

— Az unió kebelén belül az összes államok megőriznék szuverénitását, csupán egy irányban lennének megkötve: gazdaságiilag együtt kellene dolgozniuk az összes európai országokkal. Ennek az együttműködésnek első eredményeként megszűnne az államközi aknamunka és később az örökletes fegyverkezési verseny is.

Enyhült a láz Londonban

Rendkívül élénk volt a forgalom — Zuhannak az állampapírok — A Magyar Nemzeti Bank jegyezte a fontot, amelynek árfolyama husz százalékkal esett — A bucuresti-i tőzsde nem jegyzi a fontot — Megnyílt a londoni tőzsde — A főváros pénzügyi köreibben nyugalom van
Hírek arról, hogy Olaszország, Görögország és Svédország is beszüntette az aranyparitások fizetéseket

Londonból jelentik: A londoni tőzsdét ma megnyitották és azon a délután folyamán élénk volt a forgalom. Az ipari értékek általában könnyebb árfolyamvesztéseket szenvedtek, azonban így is a legutóbbi szombati árfolyamok fölött mozogtak. Az állampapírok szintén zuhantak, azonban árfolyamvesztésük nem volt jelentékeny. Az ipari papírok a délelőttinél magasabb árfolyamokon zárultak.

Az arany valuta felüggesztésének harmadik napján bankkörökben és a nép minden rétegében lecsillapodtak a kedélyek. Az a niszterikus rémület, amely vasárnap, mikor minden üzleti élet szünetel, megrázta a Cityt és megdöbbentett mindenkit, teljesen megszűnt. Hétfőn még rohantak az emberek, hogy élelmiszereket vásároljanak össze, de tegnap délutántól fogva megnyugodtak a kedélyek, miután meggyőződtek róla, hogy az életfenntartás egyáltalán nem drágult. Gazdagok és kis-pénzüiek biztatják egymást, hogy nincs és nem is lesz semmi baj a fonttal.

A tegnapi zúgforgalomban, mely a Threelée-street mellékutcájában kifejlődött, sokan délafrikai aranybánya-részvényeket kerestek, amelynek árfolyama hallatlanul felszökött.

Ma már nem pénzügyi válság az egyedüli beszédtema, sőt majdnem háttérbe szorítja a politika. A legnagyobb érdeklődéssel vitákoznak arról, hogy lesznek-e hamarosan válasz-

tások. Macdonald kötélnék fog-e állani és a konzervatívok felszólítására fog-e koalíciós alapon nemzeti kormányt alakítani, hogy a tarifareform jelszavával végrehajtsa az általános választásokat.

Két homlokegyenest ellentétes pártállású lap, a Daily Telegraph és a Daily Herald ma egyértelműen azt írják, hogy nagy átalakulás készül a politikai életben. Ugy számítják, hogy október 2-án véget fog érni a parlament „szükség ülészaka”, október 7-én bekövetkezik a feloszlítás és október 27-én lesznek az új választások.

Macdonaldot a jövő hétfőre várják vissza Londonba. Az utolsó napok izgalmai annyira kimerítették, hogy kénytelen volt Chequersbe utazni pihenőre. Hívei biztosra veszik, hogy visszatérése után igent fog mondani a konzervatívoknak és nyomban hozzálát a kormány átalakításához.

Huszonhét szabadelvű képviselő Lloyd George tanácsára késznek nyilatkozott arra, hogy Macdonald vezetése alatt támogasson egy új nemzeti kormányt. Ebben az esetben Snowden kincstári kancellár, Sir Herbert Samuel belügyminiszter és valószínűleg Lord Reading külügyminiszter is visszavonul, hogy lehetővé tegye az új átalakulást, amely azt kívánja, hogy a szabadelvűpárt jobbszárnyának emberei beléphessenek a kormányba.

A Magyar Nemzeti Bank újból jegyzi az angol fontot

A Magyar Nemzeti Bank egyébként ma újból jegyezte a fontot, amelynek árfolyama a legutóbbi jegyzéssel szemben husz százalékkal esett. Ugyancsak hanyatlott a lira és a svájci frank árfolyama is.

Winkler osztrák belügyminiszter ma nyilatkozatot adott a magyarországi sajtónak, amelyben kijelentette, hogy a közép-európai gazdasági helyzetet csak egy német-osztrák-magyar-csehszlovák vámunióval lehetne megszüntetni.

— A négy ország közötti vámuniónak a megteremtése elé nem is tornyosulnának nehézségek — mondotta Winkler —, mivel abban az esetben, ha a vámunióban Csehszlovákia is résztvenne, akkor Franciaország máris rokonszenvvel fogadná a tervet.

Bucuresti jelentések szerint a tőzsdetanács tegnap Tabacovici elnökele által ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a bucuresti-i tőzsdére nem gyakoroltak különösebb befolyást az angol események, ezért a tőzsde folytatni fogja működését minden különösebb korlátozás nélkül, a szabálytalan üzletkötéseket azonban meg fogják akadályozni. Kimondotta a tőzsdetanács, hogy az angol fontot egyelőre nem jegyzik a bucuresti-i tőzsdén.

Nyugodt a bucuresti-i tőzsde

Különbösen a bucuresti-i tőzsde nyugodtan fogadta az angol font válságának híreit. Ennek elsősorban az az oka, hogy a bucuresti-i tőzsde megszűnt kimondottan deviza-tőzsde lenni és a devizaüzletkötések az utóbbi időben valósággal minimálisra redukálódtak. Egyesek a fix kamatozású értékek és a stabilizációs papírok esetétől tartottak. Érdekes, hogy ezek a kötvények úgy a külföldi, mint a bucuresti-i tőzsdén állandóan estek, de tegnap az áruhá-nás váratlanul megszűnt. A hétszázalékos sta-

bilizációs kötvény például hétfőn megtartotta a pénteken jegyzett 63-as kurzusát. A tőzsde köreibben remélik, hogy az angol válság nyomán meginduló nemzetközi gazdasági segélyezés vissza fogja állítani az utóbbi időben nagyon leromlott bizalmat a nemzeti papírokkal, illetve a stabilizációs és egyéb állami kötvényekkel és címletekkel szemben.

Genfből jelentik: Az angol pénzügyi válság hullámai nyomán a reggeli órákban az a valószínűtlennek látszó hír terjedt el a népszövetségi ülészakon, hogy Anglia lemondását az aranyparitások fizetéséről, ma már három ország követte. Olaszország, Görögország és Svédország. Ez a hír a délelőtt folyamán egész Európában elterjedt.

Amerika két évre meghosszabbítja a moratóriumot az európai államoknak

Londonból jelentik: Az egyes angol lapok jelentései szerint Hoover elnök tegnap Washingtonban kijelentette, hogy beléegyezik abba, hogy az európai államoknak Amerika két évre meghosszabbítsa a moratóriumot, bár az egész mozgalomnak ötöle kell kiindulni.

Newyorki jelentések szerint a newyorki tőzsdén ma délelőtt nagy háuse-mozgalom volt, amilyenre már hónapok óta nem volt példa. Az értékpapírok árai átlag 15 fonttal emelkedtek. A déli órákig közel négy millió dollár értékű értékpapír cserélt gazdát. A külföldi papírokból az irányzat szilárd.

A londoni Cityt újabb izgalomba ejtette az arany mai árfolyamának újabb jelentős értékelődése. A mai nap folyamán egy uncia tiszta aranyért 5 fontot kínáltak, ami a legutóbbi árfolyamhoz viszonyítva 5 százalékos értékelődést jelent. A piac az arany árnak további emelkedésével számol.

Bratianu György és Maniu Gyula tárgyalásai

A belpolitika szenzációja — A takarékoság következményei — Iorga hadat üzent a középiskolai tanároknak — Ismét szabad lesz az út a minisztériumokba

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul mai száma feltűnő helyen terjedelmes cikkben foglalkozik Argetoianu 25 milliárdos költségvetési tervezetével. A cikkirő természetesen találja, hogy a kormány a mai gazdasági s pénzügyi válság delelőjén minden vonalon takarékoságot akar bevezetni, hogy ezáltal valamennyire is megszilárdítsa az államháztartás egyensúlyát, de nagyon aggódik a takarékoság eljövendő következményéért. Éles elmével kimutatja, hogy az egyharmados apasztást a kereskedelmi életben az igények minimumra való leszállítása fogja követni, ami kiszámíthatatlan következményeket vonhat maga után.

Egyébként a belpolitikai élet mára nagy szenzációra ébredt. Bratianu György tegnap este Bucurestiből Kolozsvárra érkezett és ma hajnalban dr. Fábuss Istvánval, a nemzeti-parasztpárt egyik exponensével kiutazott Maniu Gyulához Szilágybadacsonyba. Bratianu csak az esteli órákban érkezett vissza Kolozsvárra és azonnal tovább utazott Bucurestibe. Egyes kiszivárgott hírek szerint Bratianu György a közeli kormányválság után megteendő dolgokat beszélte meg Maniu Gyulával. A politikai körökben élénken kommentálják a váratlan látogatást és nagy fontosságot tulajdonítanak neki.

A Lupta mai száma nagy hangon szellőzteti azt az affért, mely Iorga miniszterelnök és egy küldöttség között az elmúlt napokban játszódott le. Néhány nappal ezelőtt ugyanis Constantinescu és Disescu tanárok egy kolleganójuk társaságában audiencián jelentek meg a miniszterelnöknél a középiskolai tanárok szövetségének nevében, de a miniszterelnök a kihallgatást az utolsó pillanatban megtagadta azaz az indokolással, hogy kollegáit bármikor szívesen látja, azonban olyan egyénnel, akik ellene egy alakulatba tömörülve politikai

kampányt indítottak, nem áll szóba. A lap megjegyzi, hogy Iorga ezzel a kijelentésével végképp megütözte a háborút a középiskolai tanároknak, akik renitensül viselkednek a miniszterelnök kiadott iskolai rendeleteivel szemben.

Annakidején nagy feltűnést keltett és élénk kommentálásra adott alkalmat az a kormányrendelet, amely kitiltotta a középiskolai tanárokat a minisztériumokból. A rendszer nem vált be és erre a kormány is rájött, amennyiben a pénzügyminisztériumban teljesen szabaddá tette a közönség mozgását és enyhítéseket léptetett életbe a közoktatásügyi minisztériumban is. Hír szerint ezt az enyhítést kiterjesztik közelebbről a többi minisztériumra is.

Biatorbágyi merénylet fogtak Lengyelországban

Riesen Walter nem azonos Leipnik Mártonnal

A nyomozás újabb adatai

Budapestről jelentik: A biatorbágyi véres merénylettel kapcsolatban ma a budapesti rendőrség egyik detektívje Bécsbe utazott, onnan pedig Loebenbe, hogy a rendőrség és a hatóságok segítségével pontos tájékoztatást szerezzen be Riesen Walter ügyével kapcsolatban. Felmerült ugyanis az a gyanu, hogy Riesen Walter az eltűnt Leipnik Mártonnal azonos, azonban ez a feltevés később megdőlt. A merénylet sebesültjei közül már csak öten vannak a kórházban, azoknak is annyira javult az állapotuk, hogy hamarosan elhagyhatják a kórtermet.

A torbágyi merénylet bűnrészességének gyanuja miatt letartóztatott Riesen Walter német gépteknikus egyébként még mindig ta-

Károlyi Imre gróf feltűnést keltő könyve

A kapitalista világrend válsága.

Budapestről jelentik: Szenzációs könyv jelent ma meg a magyar könyvpiacra. A könyvet gróf Károlyi Imre az Angol-Magyar Bank elnöke írta és annak címe a következő: *A kapitalista világrend válsága*. Gróf Károlyi Imre könyvében a „holtkéz-javak“, a hitbizományok és az egyházi birtokok kijáratását követeli. Engedményeket kér politikai téren is, így a kapitalizmus megegyezését a szocializmussal, koncentrációs kormányt, valamint titkos választójogot kér.

Szerinte az egyetlen kivezető út a háborus adósságok eltörlése, a békeszerződések revíziója, a népek világszövetségének megalakítása, mert csak így haladhatunk a jelenlegi helyzetből egy új világrend felé.

gadja, hogy köze lenne a bombamerényletnek. A kritikus napon már régen nem volt Budapesten. Riesen Walter viszont beismerte, hogy ugy Németországban, mint Ausztriában és Magyarországon különböző szélhámosságokat követett el.

Varsóból jelentik: A lengyel rendőrség ma a sosnovicei szénbányavidékeken fekvő Waziercie községben letartóztatta Kiszely Lajos magyar asztalos. Megállapították, hogy Kiszely közvetlenül a biatorbágyi vasúti szerencsétlenség után utlevél nélkül hagyta el Magyarországot és Csehszlovákián keresztül Lengyelországba vándorolt. Felmerült az a gyanu, hogy Kiszelynek is része van a biatorbágyi merényletben.

A merényletek lélektana.

Angliában november ötödikén szünnap van az iskolákban és nagyon sok városban karneváliszerű felvonulások népnünnepek vannak ezen a napon, több mint háromszáz esztendeje, hogy Anglia megünnepli november ötödikét, 1605. november ötödikén, Guy Tawkes fel akarta robbantani az angol parlamentet és csak az utolsó pillanatban fedezték fel a merényletet. Guy Tawkest, nemesi rangjának tiszteletbentartásával, lefejezték, de ma is elégetik minden angol faluban minden november 5-ikén azt a szalmabábút, amelynek Guy Tawkes a neve. Az angol néplélek több mint háromszáz esztendő távolából sem tudja elfelejteni ezt a merényletet.

Még egy merénylet van, amelyet soha nem fognak elfelejteni. Márciusnak amaz idusa, amelyen Brutus töre megölte Caesart. És nagyon sok történetfilozófus megállapította, hogy az évezredek át tartó történelemírás, amely Róma arisztokrata történelemíróra vezethető vissza Brutusból példaképet faragott. Veszedelmes példaképet, hiszen Brutus dicsősége túlélte a századokat és a neve együtt ragyog Caesar nevével.

Guy Tawkes, a kissé bolond és nagyon fantaszta összeesküvő, szintén az el nem muló dicsőségről álmodozott, amikor löporos hordókat csempészett az angol parlament pincéjébe. Ravailac, minden korok legtitokzatosabb merénylője, aki a legszörnyűbb kínzások között sem árulta el, hogy miért és kiknek a felbujtására gyilkolta meg Franciaországnak legjobb és legderekabb királyát, IV. Henriket, szintén a dicsőség futóbolondja volt. Amikor kínzásoktól meggyötört testét a Grève-terére vitték, hogy darabokra szaggassák, az élettől bucsuzó szemei a nagy tömeget — feljegyezték a szörnyűködő szemtanúk — bizonyos büszkeséggel nézték. A szerencsétlen, sokak szerint örült volt, büszke volt arra, hogy olyan sok ember

akarja látni halálának borzalmas színjátékát.

Az örültségnek mindig van valami szerepe a merényletekben. II. Sándor cár, aki maga is merényletnek esett áldozatul, szinte klasszikus tömörséggel így szólott a merénylőről: — „Olyan örültek ezek, akiket ki kell pusztítani.“

A mult század második fele — természetesen első sorban Oroszországban — a merényletek korszaka volt. III. Napoleon ellen igen sokszor követtek el merényletet. A legborzalmasabb ezek között az Orsiui-féle merénylet volt, a bomba igen sok embert megölt, a császár sértetlen maradt. III. Napoleon különben trónpretendens korában maga is tagja volt a titokzatos „karbonari“ szövetségnek, amely merénylettekkel akart új világrendet teremteni. Orsiui valamikor barátja volt és a második császárság ellenségei erősen hitték, hogy a karbonarik bosszúból üldözték a császárt, mert nem tartotta be császár korában azt, amit mint száműzött ígért.

A bosszu volt az oroszországi merényletek lelki mozgató ereje. A bürokrácia abszolutizmusa kegyetlen volt. Trepov asszonyokat korbácsolatott meg a börtönök pincéiben és rajongó diákokat akasztatott fel a börtönök udvarán Trepovot az asszonyok és a diákok halálra ítélték és kivégezték. A kivégzés formája a merénylet volt. Néha az ítélet, a bosszu ítélete, ártatlanokat sújtott. Az egyik orosz miniszter vilájlába egy estélyen bombát dobta. A miniszter gyermekei, több vendége meghalt, a miniszter ekkor meg sem sebesült. Később revolvergolyó végzett vele.

Különösen tragikus helyzete volt XIII. Alfonznak, a mostani spanyol exkirálynak. Személye ellen nem volt kifogás, de már gyermekkorában merényletet kíséreltek meg ellene. Amikor az esküvőjéről a templomból távozott, a hintójára bombát dobta az egyik ablakból. Husz embert ölt meg a bomba, a királyné pár hintaja mellett lovagló testőrtiszt fejét letépte egy bombaszilánk, a vére pirosra festette Ena

királyné menyasszonyi fátyolát. És XIII. Alfonz ebben a szörnyű pillanatban odasugta a királynénak: „Nem szabad elárulnia, hogy fél.“ Ezután még számtalan merényletet követtek el ellene, az élete szinte meghiusult merényletek között mult el és minden merénylet után feljegyezték róla, hogy nyugodt volt és hidegvérű. Páris rendőrfőnöke, akinek XIII. Alfonz minden párisi látogatása gondot és ijedelmet okozott, memoárjaiban azt írta: „A spanyol király megszokta a merényleteket és nem törődött velük.“

Az 1931-ik esztendő mintha új stílust jelentene ebben az örületben. XIII. Alfonz személynével nem volt bajuk a merénylőknek, a principium, a monarchia volt az, amelyet a személynében meg akartak ölni. De mégis egy embert, egy bizonyos embert akartak megölni. A mostani esztendő merénylői azonban vaktábari gyilkolnak. A különböző vonatmerényletek nem valamelyik vonatnak szólnak, hanem annak, amely véletlenül éppen akkor robog el a sineken, mikor a merénylő polkógepe elkészült.

Brutus csak Julius Caesart akarta megölni. Ravailac csak IV. Henriket, ennek az évnek a merénylői mindenkit, aki vonatra száll. A legutóbbi merényletkor talált irás a munkásság bosszujáról beszélt és az áldozatok között a legnagyobb arányszámmal a munkások szerepeltek.

A XIII-ik században Kisázsia hegyei között egy mohamedán szekta élt, amelyet kiirtottak, de amelynek neve az „assasi“ az orgyilkos máig is él. Principiumból gyilkoltak. Tömegben és művészettel üzték az orgyilkosságot. Szervezett gyilkosság volt a fegyverük. E rég eltűnt, e rég kiusztított gyilkosok vallására emlékezet az a tervszerű örület, amely most szervezett tömeges orgyilkosságokkal akarja a világot terrorizálni. Az assisiuokat kiirtották, késő utódaiknak is ez lesz a sorsuk, mert a világrend nem tűri meg az erőszakot.

Historikus.

Eltemették Hegedüs Gyulát

Gyászszertartás Máriabesnyőn. — A kormányzó koszorúja.

Máriabesnyőről jelentik: Ezrekre menő tömeg hatalmas részvéte mellett bucsuzott a főváros közönsége, a barátok és tisztelők tömege a magyar színművészet tragikus körülmények között elhunyt nagy alakjától, Hegedüs Gyulától, tegnap délután a Kerepesi-temetőben. A több mint egy órán át tartó gyászszertartás után a tömeg csendben eloszlott, Hegedüs Gyula koporsóját pedig előkészítették a máriabesnyői utra. A művészek ugyanis az volt a kívánsága, hogy Máriabesnyőn temessék el, annak a Pest melletti kisközségnek temetőjében, ahol kriptája volt.

A végtisztességet ma délelőttre tüzték ki. Tíz óra felé az autók végtelen hosszú sora indult Budapestről Besnyőre, hogy utasait elvigye Hegedüs Gyula végtisztességére. Az özvegy a Hegedüs-kuria belső szobájában fogadja az érkezők részvétnyilatkozatait. Lassan gyülekezik a tömeg a ferencesek kis kápolnájában is, ahol hatalmas és diszes ravatalon pihen Hegedüs Gyula koporsója. Tizenegykor nagy papi kísérettel megérkezik a ferencesek házfőnöke, majd egy katonatiszt fejezi ki részvétét özv. Hegedüs Gyulának a kormányzó megbízásából és leteszi a kormányzó koszorúját a koporsóra. Hatalmasra nőtt ekkor már a tömeg a kápolnában. Ott állnak a koporsó körül a Vigszínház tagjai, élükön *Roboz Imrével*, a Vigszínház vezérigazgatójával, majd sorra következnek egymás mellett *Fedák Sári, Rátkai Márton, Somlay Artur, Molnár Dezső*, a Színészszövetség igazgatója, *Sándor Zoltán* és *Marton Miksa*. A gyászszertartás megkezdődik. Többen felzokognak. *Szerémy Zoltán* hangosan sir.

Az egyszerű gyászszertartásnak vége. Fél tizenkettőkor megindul a szomorú menet Máriabesnyő kis temetője felé. Tizenkettőkor már fordul a kripta nehéz ajtaja... És Hegedüs Gyula megtér az örökkévalóságba.

Az új menetrend aradi vonatkozásai

Egész sereg vonatot vesz ki a közlekedésből az új menetrend — Visszatér a kelet-európai időre október elsején Románia — Megszüntetik az Arad—Máriaradna és Borosjenő—Csermő között közlekedő személyvonatot — Az Arad és Soborsin között közlekedő vegyesvonat végállomását Zámig meghosszabbítják

Harmadosztályú vagonokat csatolnak a tehervonatokhoz hetivásári napokon

A kormány intézkedésének értelmében október elsejétől egész Románia területén újból életbe lép a kelet-európai időszámítás. Az államvasutak óránként szeptember harmincadikáról október elsejére virradó éjszakán hatvan perccel előre igazítják és ezzel egyidejűleg életbe lép a téli menetrend is. Az új menetrend változásairól az Aradi Közlöny, az alábbiakban számol be:

Érdekes újítást vezetett be a CFR. vezérigazgatósága, amennyiben azokhoz a tehervonatokhoz, amelyek kisebb távolságokra közlekednek egyes városok közt, a kerületi igazgatóságok harmadosztályú vagonokat is csatolhatnak. Ezek a vonatok pontos menetidő nélkül közlekednek és az egyes állomások minden esetben nyilvánosságra fogják hozni, hogy a tehervonatokhoz harmadosztályú vagonokat is csatolnak. Ezeket a harmadosztályú vagonokat főleg hetivásár-napokon csatolják.

A CFR. vezérigazgatóság rendeletének értelmében megszüntetik a No. 175a—176a Temesvár—Buziás és 225—232. Nagyszeben—Vizakna személyvonatokat. Megszűnik a No. 25—26. Bucuresti—Nagyszeben és a No. 55—56. Darmanesti—Vatra-Dornei gyorsvonat. Ugyancsak megszűnnek október elsejével a No. 263—266. Piski—Déva,

No. 267—270. Arad—Máriaradna, No. 317—318. Brassó—Nagyvárad, No. 319—320. Brassó—Kolozsvár, No. 391—392. Borosjenő—Csermő.

No. 397—398. Balázsalva—Parajd között közlekedő személyvonatok.

A BRÁZAY SÓSBORSZESZ

vásárlásánál ingyen kap egy csinos ivópoharat!

DUCA október harmadikán

Fontos politikai esemény Aradon — A liberális párt megyei vezetői Duca elnöklete alatt értekezletet tartanak. Előkészületek a fogadtatásra

Érdekes eseménye lesz a jövő hónap első felében Arad politikai életének. Amint illetékes helyen bizalmasan értesülünk, a liberális párt országos szervezetének vezére, Duca, erdélyi tanulmányútja során, amely a besszarábiai utját követi, október hó 3-án Aradra érkezik és egész napon át itt fog tartózkodni. Az országos liberális párti vezér fogadására a megyei liberális párti tagozatok helyiségében délelőtt 11 órakor megyei tagozati értekezlet lesz Duca elnöklete mellett.

Értesüléseink szerint Duca aradi látogatásának kiemelkedő jelentőségű eseménye lesz

az a beszámoló, amelyet mondani fog a belpolitikai élet újabb helyzet alakulásáról. A megyei tagozatok értekezletét ezután bizalmas jellegű vezetőségi értekezlet fogja követni, amelyen a pártelnök mindazon irányelveket megadja, amelyeknek keretei között a párt aradmegyei tagozata a megélénkülő őszi aktivitás során működni fog.

Az aradmegyei liberális párt vezetősége — hir szerint — nagyarányú előkészületeket tesz Duca fogadtatására, amelyet demonstrációnak is szánnak a liberális párt ereje és aktivitása mellett.

Kína felveszi a nyílt harcot Japánnal

Csang-Kai-Sek átveszi a kínai csapatok főparancsnokságát — A szovjet a közel jövőben beleavatkozik — A tehetetlen Népszövetség nem képes megvédeni Kínát — Elmérgesedett a helyzet

Bombamerényletek a karbini japán konzulátus és több japán bank ellen

Karbínból jelentik: Az itteni japán konzulátus, valamint több japán bank és kereskedelmi vállalat ellen a kínaiak bombamerényletet követtek el. A kínaiak bojkott alá vették a japán árukat és a mai naptól kezdve kínai kereskedő japán eredetű árucikket nem ad el.

Csang-Kai-Sek ma olyértelmű kijelentést tett, hogy tekintettel arra, hogy a Népszövet-

ség nem képes megvédeni Kínát a japánok támadásával szemben, Kína kész felvenni a nyílt harcot Japánnal és a főparancsnokságot ő maga veszi át.

A Daily Mail jelentése szerint a szovjet már a közel jövőben beavatkozik a japán-kínai konfliktusba és Vorosiloff hadügyi népbiztos, valamint Blücher tábornok már szemlét tartott a csapatok és a hadianyagok fölött.

Tokiói jelentés arról számol be, hogy a kínai kormány elutasította azt, hogy a mandzsuriai kérdés tanulmányozásának ügyében hatos vegyes bizottságot küldjenek ki. A nankingi kormánynak ugyanis az a véleménye, hogy a helyzet már annyira elmérgesedett, hogy a hatos bizottság a konfliktust nem tudná elsimítani.

Genfből jelentik: A mandzsuriai helyzet népszövetségi körökben aggodalomra ad okot és általában hosszabb krízisre számítanak. Felmerült az a terv is, hogy a súlyos helyzetre való tekintettel a Népszövetség ülészakát permanenciában tartásuk, mivel a nagyhatalmak delegátusai nem időzhetnek hosszabb ideig Genfben, az értekezletet minden valószínűség szerint a jövő héten már valamelyik nyugateurópai állam fővárosában fogják megtartani. Az értekezlet színhelyének megállapításánál Madrid, Páris és Berlin jött számításba.

Ma nyilvánosságra került a Népszövetségnek az a távirata, amelyet Japánhoz intézett. A táviratban a Népszövetség azon kívánságának adott kifejezést, hogy Japán haladéktalanul szüntesse be a háborús műveleteket és azonnal állítsa vissza az eredeti status quo-t.

Japán egyébként hozzájárult Kína nem hivatalos indítványához, hogy tartsanak megbeszélést a vitás kérdések elintézésére. Ezenkívül a japán kormány elhatározta, hogy nem küld újabb csapatokat Csang-Csung ellen, ezzel szemben a japán csapatok Karbín felé vonulnak. Japán ugyanis 150 ezer négyzetmérföld területet akar elfoglalni.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból, hogy Kínában nő a harci láz. A vezető politikusok azt hangoztatják, hogy Kína inkább husz millió embert áldoz fel, semhogy lemondjon Mandzsuriáról. Csang-Csungtól 60 kilométernyire a kínai csapatok már ellentámadásba mennek át.

Moszkvai jelentés szerint a moszkvai japán követ tegnap megbeszélést folytatott Litvinovval a helyzetről.

Az aradi csendőrségre került egy 14 éves fiú, mert gangster akart lenni Chicagóban és megkéselte barátját

K. Jóska már mindent elkészített a nagy útra — Lopott pénzből puskát, lasszóhoz való kötelet vásárolt. Meghiúsult a nagy terv. Al Capone bandája helyett javítóintézet

Tizennégy éves inasgyereket hozott be ma estére a szépfalusi csendőrőrs. K. Jóska az aradi csendőrség előszobájának fapriccsán telepszik meg és zavartan piszkálja a körmeit. Jóska foglalkozására nézve kovácsinas, szepesve emeli fel a fejét, mikor megszólított. Néhány percnyi alkudozás után kijelenti, hogy színigazat fog vallani és az ezért járó két cigarettának a felét átveszi. Jóska szenvedélyes dohányos, mohón kap a cigaretta utám és kéjes arccal gyújt rá.

- Miért hoztak be?
- Az őrmester ur jobban tudja.
- Mégis?

— Janinak a karjába szurtam a bicskát. Sérülése nyolc napon túl gyógyul.

Jóska úgy ismeri a jogi terminus technikusokat, hogy fiskálisnak is beillene Szépfaluba.

- Meséld csak el.

— Az eset úgy volt, hogy ketten voltunk inasok Misa bácsinál, a kovácsnál. Jani, meg én. Kovácsinasok. Misa bácsi minden segédjét elbocsájtott és a munkát mi ketten végeztük, meg a mester. Kosztot, lakást kaptunk, de már reggel hat óraker munkába kellett állni. Ugy dolgoztunk, mint az állatok. Még ebédidő is alig volt, csak éppen bekaptuk az ilyen-olyan ételt, a gazda máris kergetett a műhelybe. Csak a vasat verni, kalapálni, furton-furt...

— Hát furton-furt még sem lehetett dolgozni, meg a vasat verni, akadt valami szabadidő is, mikor az egypár fillérből összegyűjtött tőkéből lehet indián-regényeket és gangster-regényeket venni. Az amerikai szesz-csempész regények nagyon érdekesen vannak leírva. Al Capone. De az indiánok se kutyák. Lóhátról lasszót dobni, vad lovon vágtatni... Hiába, művelődni kell és a művelődés közben az ember rájön, hogy nem élet az élet, ha egész nap a kovácsuilló előtt kell állni, meg a lovak patáit kapargálni. Az ember csak eltékozza a fiatalságát Szépfaluban, holott Amerikában...

Jóska úgy gondolta, hogy a gangsterség ma a legjövődelmesebb mesterség, sok szépet lehet erről olvasni mostanában. Az ember beáll Capone ur bandájába, azután csak robog az autón a csikágói főútcán, jobbra is egy gépfegyver, balra is egy gépfegyver. Így szép az élet, puskákkal, meg bombákkal, rendőrökkel. A dollár meg úgy dől, annyi van, hogy se szeri, se száma.

Janinak más véleménye volt az élet szépségeiről, mint azt éjszakákon keresztül az inaszobában kifejtette. Széles kalap, lötyögős bőrnadrág, amelyen olyan sallangos szíjjak is vannak. Széles öv, revolverekkel, puska, lasszó, seriff és főleg indiánusok, akiket csak úgy lóhátról lehet lelőöldözgetni. Mert hiába, szép az élet, de csak Amerikában a prérieken.

Hát eleinte nem volt semmi baj sem. Ugy döntöttek, hogy Jani először gangster lesz Csikágóban, a Jóska kedvéért, azután Jóska is áttér a cowboy-pályára a Jani kedvéért. Az utiköltséget közösen készítik elő.

Misa bácsi csak morgott, morfondírozott, hogy akárhová megy a gyerek a számlával, sehol sem fizetnek, ma-holnap már be kell csukni a műhelyt.

— Miért nem mondjátok semmiháziak, hogy nekem is kell a pénz és nem élhetek a levegőből, — kiabált néha Misa bácsi az inasokra, de azok szegények nem tehetek a dologról, ők mondták, hogy... de hát...

Közben kétezer lej készpénz, két zseblámpa, egy ócska vadászfegyver, husz méter lasszóznak való ruhaszárító kötel és még sok más, az amerikai uthoz szükséges holmi került össze a szalmazsákban.

— Ugy terveztük, — folytatta a fiú — hogyha ötezer lejünk lesz, hát elindulunk, azután mondtam, hogy először Csikágóba me-

Ujabb feljelentés Janovics Jenő dr. ellen

Nem alszanak a denunciansok — Irredenta vád és egyebek — A denuncialis jó talajba jutott — A színházak kartellizálása ellen — A színházügyi vezérigazgató nyilatkozata

Ujabb denuncialis érkezett, ezúttal Bucurestibe az Arad—Temesvár—Nagyvárad—Kolozsvar magyar színházainak igazgatója, dr. Janovics Jenő ellen. A megtett feljelentés, a mely a kisebbségi színészi körökből származik, nemcsak a már ismeretes irredentavádat emeli Janovics Jenő dr. ujkonceptióju működése ellen, hanem egyben azt a vádat is emelték elene a bucaresti-i színházügyi vezérigazgató-ságon, hogy a színházak kartellizálásával kiátsza a színházügyi vezérigazgató-ság szabadságot, mely az ismeretes Mavrodiféle rendeletben nver kifejezést.

Az ujabb feljelentés, amelyről a hivatalos román vezetőkörök Bucurestiben is mint „act odios“-ról nyilatkoznak, a legsötétebb tendenciájú besugás eredménye, amelynek, ugylát-szik, új konjunkturája virrad Romániában, ez-uttal is a kisebbségek kulturális életének és törekvéseinek hátrányára. Ezzel azonban a denunciansok édeskeveset törődnek, hiszen érdekeik más irányban nvernek rendszerint elkötelezést. Az új feljelentés ügyében Sadoveanu Mihail színházügyi vezérigazgató is megszólalt és az alábbiakat jelentette ki:

— Az új koncessziórend szerint mindenki, aki a megkivánt feltételeknek megfelel, szín-

NÁDOR PENSIO

Budapest, V., Nádor-uca 24. Aut. 266—49.

Kényelmes családi otthon, folyóvíz. Fialat urileányoknak különösen alkalmas, francia, német társalgás. Kitűnő ellátás, diétásoknak is, mérsékelt árak.

gyünk gangsternek. Erre nekem támadt a Jani hogy ő ment mindig a számlával, hát először a prériekre megyünk, csak azután lehet szó Csikágóról, meg Caponéről.

— Hogy én nem akartam, meg ő sem akarta, hát összeverekedtünk. Jani nekem jött és én meg a kezébe szurtam a bicskát. A nagy kiabálásra bejött Misa bácsi és kitudódott minden.

— Jani most hol van?

— Jani, a kórházban, a kezét kötözik be.

— Most mi lesz?

— A javítóintézetbe adnak — mondja nyugodtan, mint olyan ember, aki nem indul csalóka délibábok után indiánus vadászatra a prériekre, hanem tisztában van a pénz értékével és tudja, hogy manapság alkoholt kell csempészni annak, aki boldogulni akar ebben a rossz világban...

A nagy terv azonban meghiúsult, Jóska és János elcsusztak egy dinnyemagon. Mind a ketten a kiskoruiak bíróságához kerülnek és onnan a javítóintézetbe. (b. g.)

játszási engedélyt kaphat. Tehát mi a legteljesebb szabadság alapján állunk. Éppen ezért Janovics Jenő dr. kartellizálási kísérlete nem felel meg terveinknek, hiszen mi azt akarjuk, hogy mindenki éljen s nem óhajtjuk azt, hogy a tervezett monopól minden más kísérletet már eleve legyilkoljon. Ismétlem, a legtökéletesebb szabadságot követeljük, a magyar színészetnek ugyanannyi jogot adtunk, mint amennyi a románnak van. De e jogokon felül a kartelljogot nem óhajtjuk részére biztosítani.

Megkérdeztük Sadoveanútól, hogy mit tehet a színházügyi vezérigazgató-ság a kartell ellen? Hiszen a városok annak adták bérbe a színházépületet, akinek akarták...

— Már a múlt hét folyamán körlevelet küldöttünk mi minden város előjáróságához, a melyben figyelmeztettük őket, hogy miután a legteljesebb szabad verseny álláspontra helyezkedtünk, a színházépület kötelesek bármelyik koncesszióval rendelkező igazgató rendelkezésére bocsátani. Tehát monopóliumról szó sem lehet.

Egyébként a színházügyi vezérigazgató-ság egy nagyon helyes elhatározást valósított meg: a régi igazgatók közül csak azoknak ad ki koncessziót, akik kiegyenlítették összes múltból származó adósságaikat.

A színházügyi vezérigazgató nyilatkozata méltán kelthet feltűnést ebben a szomorú ügyben, mert hiszen a városok autonómiájáról szerzett tudásának alapvető fontosságairól tesz tanubizonyságot. Az erdélyi magyar színjátszás sorsát azonban amint nem a denunciansok fogják eldönteni, úgy nem befolyásolhatja a színházügyi vezérigazgató-ság papír-elképze-lése sem.

Nagy havazás Szerajevóban

Vastag hóréteg borítja a várost.

Szerajevóból jelentik: Szerajevóban hirtelen beállott a tél. Vastag hópelyhek hullanak és a környéket határoló hegyeket már napok óta hó borítja, kedden a város fölött is hóvihar vonult el. A hőmérséklet a fagyponot alá jutott s estére Szerajevó már teljesen behavazott téi képét mutatta. Az uccákat tizcentiméteres hó borította s a villamosforgalom teljesen megakadt a nagy hótömegek miatt.

Váratlan fordulat a kolozsvári Opera körüli botrányban

Egy elbocsátott operaénekes feltűnésikeltő vallomása — Miért jelentették fel Pavel Constantint?

Kolozsvárőről jelentik: A kolozsvári Opera körül felkavart botrányban ma délelőtt váratlan fordulat állott be. Mint ismeretes, az Opera igazgatója, Pavel Constantin eien néhány nappal ezelőtt hatvan aláírással ellátott feljelentést adtak be, melyben sikkasztással és csalással vádolták meg Pavel Constantint. A ominozus ügy ma már országos botrányra fajult. A kolozsvári ügyészségen halomszámra fekszenek az akták, a melyek a bűnvádi feljelentéseket tartalmazzák.

Ebben az ügyben a mai napon szenzációs és váratlan fordulat állott be. Egy Calderar nevű operaénekes, akinek — mint ismeretes — hó-

napokkal ezelőtt egy csunya botránya miatt el kellett távoznia a román Operából — és aki egy-uttal a Pavel Constantin elleni vádaskodásban a vezérszerepet vitte — ma megjelent a volt igazgató lakásán és töredelmes vallomást tett. Elmondotta, hogy a vádaskodásra őt Marius Niculescu, a kolozsvári operának volt tenoristája biztatta fel, azzal, hogyha Pavel ellen vall, ő mint leendő igazgató vissza fogja szerződtetni az Operához az elcsapott színészt, Pavel Constantin, miután Calderar a vallomását megtette, a vallomást közjegyző előtt írásba foglaltatta és az irator még a délelőtti folyamán becsatolták az ügyészségen lévő többi iratokhoz.

Két vakmerő betörés történt az éjszaka Aradon

Teljesen kifosztottak egy lakást — Betörés egy műhelybe, amelynek szomszédságában aludt a gazda — A rendőrség bevezette a nyomozást.

Az elmúlt éjjel vakmerő betörések történtek Aradon. A rendőrségre ma két feljelentés érkezett, melyek két aradi iparosmester vakmerő módon való megkárosításáról számolnak be. Csomány István asztalos távollétét felhasználva, lakását ismeretlen tettesek az éjszaka leple alatt feltörték és teljesen kifosztották. Csomány István éjjel után érkezett haza és rémülten látta, hogy Almos-ucca 38. szám alatt levő lakását kirabolták. A szobából mindent elvittek, ami csak elvihető volt és a konyhában lévő edényeket, élelmet sem kímélték. Reggel első dolga volt a rendőrségre menni, ahol jelentést tett az esetről.

Csatári János cipész Szőlő-ucca 2. számú műhelyében még az előbbinél is vakmerőbb

betörés történt. Csatári János a műhely mellett levő szobában aludt, azonban a betörők olyan gyakorlott modorban jártak el, hogy Csatári az egész idő alatt a legédesebb álmát aludta és csak reggel vette észre, hogy műhelyét kirabolták. A betörők a műhely udvar felőli ablakát enyves papírral benyomták, majd behatoltak a műhelybe, ahol a legnagyobb csendben összeszedték az összes szerszámokat, valamint a javítás alatt álló és kész cipőket, azután zsákmányukkal észrevétlenül eltávoztak. Csatári János cipész reggel azonnal feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen. A rendőrség mindkét ügyben a legerélyesebb nyomozást indította meg a tettesek kézrekerítésére.

„Nem az adósok, hanem a hitelezők megsegítésére van szükség”

mondotta Argetoianu — Az adósok biztosítva vannak, mert nem fizetnek — Hogyan kívánja a kormány a mezőgazdasági adósságok konvertálását végrehajtani?

Bucurestiből jelentik: Argetoianu pénzügyminiszter az angol pénzügyi válsággal kapcsolatban ma rendkívül érdekes nyilatkozatot adott, amelyben egyrészt rávilágított az angol válság okaira, másrészt pedig arra, hogy az angol válságnak milyen kihatása lehet a romániai pénzügyre. Ugyanakkor azonban a pénzügyminiszter nagyfontosságú kijelentéseket tett közeli terveivel kapcsolatban is.

— A font válsága — mondotta Argetoianu — Romániára eddig nincs kihatással. Abban az esetben azonban, ha a font áresése folytatódna, úgy abból a szempontból kellene mérlegelni a helyzetet, hogy milyen kihatással lehet ez a Banca Nationalara, a romániai magángazdaságra és a román államra. A Banca Nationalat közvetlenül nem érintheti a font esése. Viszont akkor, ha a font katasztrófája a nemzetközi pénzügyre továbbra is éreztetné hatását, úgy természetesen mi sem maradhatunk izoláltak. Ugyanakkor azonban ki kell jelentenem, hogy a lej stabilizációjának semminemű direkt összeköttetése nincs az angol fonttal. A lej nem az angol fonthoz, hanem egy bizonyos mennyiségű aranyhoz viszonyítva, stabilizáltak. Egy stabilizált lej ugyanis tíz milligramm aranyat reprezentál, feltéve, ha az arany kilenc a tízhez arányban van keverve. A magángazdaságra abból a szempontból lehet kihatása a font áresésének, hogy azok a kereskedők, akik fontban kötötték üzleteket, tetemes veszteségeket szenvedhetnek. A román államot annál kevésbé érinti a font esése, mert nincsenek font-követeléseink, viszont azokat az összegeket, amelyeket fontban kell kifizetnünk, csak távoli dátumokon esedékesek.

Ismét elfogtak Aradon egy csaló könyöradománygyűjtőt

Hamis okmányokkal a bucaresti-i diák-menza részére gyűjtött.

A közelmúltban tünt fel Aradon egy jól öltözött fiatalember, aki a bucaresti-i diák-menza részére gyűjtött. Előszóval a zsidó vallású családokat kereste fel s a legtöbb helyen adtak is a kért célra. Körülbelül harmincezer lejt sikerült összegyűjtenie, amidőn rajtavesztett a gyűjtésen.

Feljelentették s a rendőrség letartóztatta, majd átkísértte az aradi ügyészségre. Kihallgatása alkalmával megállapítást nyert, hogy Milu Jánosnak hívják, a gyűjtőívet, pecsétet hamisította, egyetemi hallgató soha sem volt s ezért a vizsgálóbíró is letartóztatásba helyezte. Úgyéval ma foglalkozott az aradi ügyészség vádta tanácsa s mivel Milu János ügyében a vizsgálat befejezve nincs, vizsgálói fogságát harminc nappal meghosszabbították.

Ezután Argetoianu Románia mezőgazdasági problémáiról beszélt:

— Ma mindenki az eladósodott gazdák megsegítését kéri — mondotta a pénzügyminiszter. — Én megfordítom a kérdést és azoknak a hitelezőknek a megsegítését sürgetem, akik kölcsönöket adtak a gazdáknak. Az adósok már amúgyis biztosítva vannak, mivel nem fizetnek. A kérdést természetesen nem lehet az adósságok elengedésével, vagy az állam részéről való átvállalásával megoldani. Az én nézetem az, hogy a leghelyesebb a mezőgazdasági adósságokat úgy konvertálni, hogy kötelezvényeket bocsássunk ki, amelyeket az állam garantál. A kötelezvényeket nyolc és fél százalékos kamattal kívánjuk kibocsátani és reméljük, hogy a külföld is érdeklődni fog irántuk. Az első öt évben az állam fogja a kamatok öt százalékát fizetni. Az eladósodott gazdák tehát csak három és fél százalék kamatot fognak fizetni egy olyan kölcsön után, amely a konvertálás következtében csak hosszú évek múlva lesz esedékes. Le akarom szögezni azt is, hogy nem akarok önkényesen eljárni és előzőleg úgy az adósokkal, mint a hitelezőkkel tanácskozásokat kívánok folytatni.

Az aradi kalapácsos gyilkos az ügyészségen

— A gyilkos és bűntársa önvédelemről beszélnek a vizsgálóbíró előtt — Gálfi Anna meggyilkolta öthetes csecsemőjét — Felboncolták az áldozatot

A borzalmas kegyetlenséggel elkövetett kalapácsos gyilkosság tetteseit, Sinoghi Pált és Gálfi Annát ma kísérték át a rendőrségtől az aradi ügyészségre. Ludosan Miklós vizsgálóbíró hallgatta ki Eisenbeil György borbély gyilkosait, akik egybehangzóan azt vallották, hogy az áldozat erőszakos, rabbiátus ember volt, aki állandóan fenyegette volt vadházastársát, Gálfi Annát, hogy meggyilkolja.

A gyilkosság előtt a szomszédoktól kért azzal, hogy az asszonyt megöli s midőn annak lakásán megjelent, hogy ruháit elvigye, rátámadt az asszonyra, aki kétségbeesetten kiáltott segítségért. Sinoghi segítségére sietett s míg a küzdelem közte és Eisenbeil között folyt, Gálfi Anna behozta a kalapácsot, amelyvel agyonütötték támadójukat.

Ludosan vizsgálóbíró kihallgatásuk után a két gyilkost előzetes letartóztatásba helyezte.

A vizsgálóbíróságon derült ki, hogy Gálfi Anna már jóismerőse az aradi ügyészség fogházának, ahonnan csak alig néhány hónappal ezelőtt szabadult ki. Azelőtt is gyilkosságért volt büntetve, még pedig gyermekgyilkosságért, mert 1927-ben öthetes csecsemőjét gyilkossági szándékból úgy a földhöz vágta, hogy

Cukrász-segéd

felvétetik, sütemény és glazur (bevonás) készítmény munkához. Csakis elsőrendű munkásokat veszünk fel.

FLAGNER, cukrászda, Brassov, Str. Regele Garol 19.

Borzalmas módját választotta az öngyilkosságnak egy brassói szabómester

A Cenk egyik kiálló csucsáról lengrott a több száz méteres mélységbe. — Adótarozása miatt követte el tettét.

Brassóból jelentik: Nagy feltűnést és megdöbbenést keltő öngyilkosság történt ma délelőtt Brassóban, ahol Házy Ignác brassói női szabó felment a Cenk csucsára és a több száz méter magasságból levetette magát és azonnal szörnyethalt. A városszerte ismert szabómester borzalmas tragédiája mindenütt őszinte részvétet váltott ki. A megrendítő esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Házy Ignác ma délelőtt azzal távozott el hazulról, hogy a városban valami elintézni való dolga van és úgy körülbelül fél órán belül visszatér. A szabómester, aki minden valószínűség szerint már hosszabb ideje elhatározta, hogy végzetes tettét végrehajtja, felment a Cenk tetejére és az egyik kiálló csucsra kapaszkodott fel. Ugyanekkor egy katona tünt fel a Cenk egyik kanyarulatánál, egy Blank nevű nagyváradi fiatalember, aki még köszöntötte is az előtte teljesen idegen férfit, amit Házy fogadott. A következő pillanatban a katonában megfagyott a vér, mert Házy Ignác fellépett a sziklacsucs legtetejére és a mélységbe nézett. Blank ekkor odakiáltott, hogy vigyázzon, mert leesik, a szabómester azonban ezt már nem hallotta, mert mellén összekulcsolt kezekkel a mélységbe ugrott. A katona, aki a borzalmas szerencsétlenségnek szemtanúja volt, azonnal besietett a városba, ahol az esetről jelentést tett a rendőrségen.

A bevezetett rendőri nyomozás megállapította, hogy Házy Ignác öngyilkosságát afeletti elkeseredésében követte el, hogy minden ingósága adó fejében le volt foglalva. Az egykor jó módú iparos nem tudta túlélni azt, hogy még megmaradt holmijait elárverezték és ezért inkább a halálba menekült.

rögtön meghalt. Ezért a törvényszék Gálfi Annát másiéleivi börtönre ítélte.

A meggyilkolt Eisenbeil Györgyöt ma délelőtt boncolták fel a temető halottas házában. A boncolást Ionescu dr. törvényszéki orvos vezette Mandru Miklós főügyész jelenlétében. Az ütések közül egy is elég lett volna a halálhoz.

Az aradi mozik mai műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Ma utoljára. A MAKRANCOS HÖLGY. Mary Pickford és Douglas Fairbanks-szel.

SELECT MOZGÓ: Premier. DAVID GOLDER Irene Nemirowsky regénye nyomán készült film-dráma, francia változatban. Főszereplők: Harry Baur, Paule Andral, Jackie Monnier, Gaston Jaquot és Jean Bradin.

ELITE MOZGÓ: MARIANNE. Vigjáték. Marion Davies-szel.

GRADISTE MOZGÓ: VADVIRÁG. Szerelmi dráma, Joan Crawford-dal.

H I R E K

A közönségnek vér kell...

Halló... halló, igen, igen, persze, hogy igaz. A parlamentet? ... természetesen. Fel. Igen. Fel. A levegőbe. Halott? Bagatell kérem, szóra sem érdemes... ne is kérdezzé. Alig háromszáz, ha jól megy, háromszázötven. Halló? ... hogyme... hogyme, egészen biztos... elhiheti. Kérem.

Halló, halló, itt a szerkesztőség. Hogy most hallotta rádió? Igen, mi is tudunk róla... hallottunk valamit félfüllel. A Lánchid, persze, hogy a Lánchid... helyes, nagyon helyes... másfél mázsa dinamit, ugyanannyi nitroglicerin... hogy ekra... is? lehet, lehet, a nyomozás még tart... Nem, nem, szó sincs róla... Nem voltak rajta hatszáz... úgy van, csak áhír, az embereket rémitgetik. Valami ötszázkilencvenegyen lehettek... Igen, igen, a Dunába... kettőnek a kivételével, akik a főkapitányság tetejére repültek... Kérem, kérem, alászoigája...

Halló, halló... hogy az Opera? ... Le, igen, le. Porig... Halló, dehog! Nem Boris, hanem porig... Igen, igen, hogy porig égett... Ó szó sincs róla, dehog is volt zsúfolt ház... á... rosszul megy Pesten a színházaknak... fél ház volt... gyenge fél... Persze... persze, azok mind egy szállig... igen... szénné.

Halló... hogy forradalom? Most érkezett a sógora, ő mondja? Nahát ez borzasztó. Okvetlen. Gépfegyveres kommunisták? Ágyu is? ... Igen, értem... lövik, trom, hogyme, tizenkét repülő Moszkvából... gázbombákkal... köszönjük alássan... igen, igen, kedves, hogy volt szíves figyelmeztetni, már nyomják a különkiadást, ászolgája.

... Halló? Halló... igen a szerkesztőség. Forradalom? ... igen, lázadás? ... az is. Robbanás? ... történt. Merénylet? ... szintén. Katasztrófia? ... volt. Igen, igen, igen, halló? Minden, kérem, minden, revolúció, tömeggyilkosság, bombavetés, lázítás, detronizálás, súlyedés, zuhanás, levegőbe repülés, égszakadás, földindulás, minden kérem a világon, minden, soha ennyi szenzáció. — csak az Isten szerelmére, egy pillanatig hagyjanak már békében, hadd trom meg, hogy Kovács Lajos magánhivatalnoknak ismeretlen tettesek ellopták a felöltőjét.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változékony, igen hívős, szeles idő várható, különösen keleten megújuló esők, a hegyekben havazás.

— **A törvényegységesítés ellen.** Bucarestből jelentik: A bucuresti-i Semmitőszék csütörtökön nagyszabású értekezletre gyűlt egybe, ríamagist igazságügyminiszter törvényegységesítő javaslata a fővárosban sem találkozott azzal a rokonszenvvel, amelyet a miniszter elvart, sőt mi több, sűrűn hangzottak el ellene egészen komoly kifakadások. Így a csütörtöki semmitőszéki plenáris ülés is azzal a tendenciával ül össze, hogy kellőképpen állást foglaljon a törvényegységesítéssel szemben.

— **Arad egészségügyi bizottságának ülése.** Szombaton délután hat órákor ül össze a város egészségügyi bizottsága, amelynek tárgysorozatán több érdekes ügy szerepel. A gyermekparalízis-járványról elkészült hivatalos jelentésen kívül több aradi korcsmaengedélyt vesz tárgyalás alá a bizottság, majd sor kerül annak a bizottságnak jelentésére is, amely az aradi cukorgyár területén tartott egészségügyi vizsgálatot. A bizottság a gyárban és a környékén mindent rendben talált, az istállókra vonatkozólag pedig a gyárigazgató ság ígéretet tett, hogy azokat november 1-ig a gyár területéről el fogja távolítani. Ugyancsak elhordatják a cukorrépakészleteket is, amelynek büze tűrhetetlenné tette a gyár körül a levegőt.

— **Visszautasítják az intervenciót az aradvárosi tisztviselők.** Az aradvárosi tisztviselők tegnapi értekezlete kaposán ma küldték meg nyilatkozatukat az aradi lapokhoz, amelyben energikusan utasítják vissza a tisztviselő-per ügyében történt intervenciót. A tisztviselők egyesülete elnökségének nyilatkozata azt hangsúlyozza, hogy a meg egyezés a város érdeke és minden egyéb beállítás rosszindulatú tendenciára vall. Ezzel szemben az interveniáló nemzeti-parasztpárti vezetők fenntartják régi álláspontjukat.

Agyonlőtte bátyját egy solymosi birtokos

A testvérek véres tragédiája — A tettest nyolc évre ítélte az aradi törvényszék — A temesvári tábla felmentő ítéletet hozott

Solymos községben ez év júniusában véres dráma játszódott le Cuparescu Pera dusgazdag birtokos udvarán.

A birtokos magtárát állandóan lopkodták, azonban a tettest a legszorgosabb nyomozás dacára sem sikerült megállapítani. Cuparescu Pera tehát elhatározta, hogy lesbe áll s ha lehet, leleplezi a tolvajt. A júniusi éjszakán a magtárral szemben levő ház padlásán bujt el, töltött fegyverrel. Éjfél felé lépéseket hallott, majd a sötétségben egy alakot látott a magtár felé lopózkodni. Segítségért kiáltott, majd rákiáltott az udvaron levő alakra s midőn látta, hogy az a felhívásra nem áll meg, többször a levegőbe lőtt. A vadászfegyver serétre volt töltve, amelyek közül egy pár érte Cuparescu

Pera udvarán levő éjjeli vendéget is, aki öszszeesett s rövid kilődás után meghalt.

Cuparescu Pera rémületen ismerte fel a holttestben bátyját, Jánost, akinek háza szomszédos volt az övével s aki éjjelenként öccséhez járt lozni. A csendőrség Cuparescu Perát letartóztatta, az aradi törvényszék szándékos emberölés címén nyolc évi fegyházra ítélte.

Felebbezés folytán a temesvári tábla elő került Cuparescu Pera ügye, ahol ismételtén kihallgatták a nyomozó közegeket. Ciorosariu vadászati főfelügyelő, fegyverszakértőt hívtéknek egybehangzó vallomása alapján a tábla megváltoztatta az aradi törvényszék ítéletét és felmentette Cuparescu Perát a gyilkosság vádjától. A felmentő ítélet alapján Cuparescu Perát nyomban szabadlábra helyezték.

Gandhi nadrágja

Gandhit Londonban nem a probléma súlyossága tette nagygyá, amiben utazik, hanem az a körülmény, hogy nem hordott nadrágot. Olvastam a lapokat a Round Table konferencia első ülése után. Sehol egy hang az elvégzett munkáról s arról, hogy mi lesz a háromszázmillió hinduval, sehol egy hang a svaroiról, a célokról, a tervekről s a keletkezésben levő gigantikus népfelszabadulási akció leszereléséről, ellenben hasábok Gandhi nadrágjáról, amit a klmára való tekintettel mégis felhuzott a komor brittek határtalan gaudiumára. Kinyomozták, hol vette a ruhadarabot, ki szötte a szövetét, ki varrta, ki szabta s a nadrág pályafutásáról annyi részletet tudunk meg, hogy Sternheim egy másik darabot írhatna róla. Ez már az angol lapoknak is sok. Lehordják olvasóközönségüket, hogy ily külsőleges dolgokkal törődnek a nagy szabadsághósnél, akikért háromszázmillióó hindu bármikor hajlandó az életét feláldozni. Nem értjük és megmosolyogjuk, hogy a hinduk, akikből annyi van, mint csillag az égen, pont e szelid, jelentéktelen és töpörödött bácsikáért hajlandók tűzbe menni. A fejünköt csóváljuk ennyi naivság látára, holott... Londonnak, a legcivilizáltabb városnak hipercivilizált népe nem hogy e kicsavart arcu bácsiért, hanem ennek a bácsinak nadrágjéért hajlandó mindennapi foglalkozásától elhárni és lelkesedni a végtetekig, pedig ez a nadrág kétségtelenül még a furcsa Gandhinál is jelentéktelenebb tényező a világon. (—)

— **Franciaországban is csökken az adóbevételek.** Franciaországban ez év augusztusában 3229 millió frank adót inkasszáltak, ami 101 millióval kevesebb, mint a múlt év augusztusában. A válság tehát az arannyal túltömött franciákat sem kerüli el.

Legújabb, legolcsóbb őszi újdonságok

I. SCHUTZ-nál.

— **Jó tengeritermés Romániában.** Bucarestből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint feltűnően jó a termés tengeriben és az összmenyiség 800 ezer vagonra becsülhető. A gabonakiviteli hivatal kimutatása szerint eddig 40 ezer vagon került exportra, de a további kilátások is kedvezőek, amennyiben még 100 ezer vagon kivitele látszik egészen biztosítottnak.

— **Halálozás.** Amigó József folyó hó 23-án elhunyt. Temetése holnap, csütörtökön délután 3 órákor lesz az aradi izr. temető halottas házából.

— **Elfogott határátlépő.** A kurticsi határrendőrség ma délután egy utlevél nélküli határátlépőt fogott el Etal Mihály katonaszökevény személyében. Etal Mihályt azonnal behozták az aradi szigurancára, ahol kihallgatták és kihallgatása után átkisérték a temesvári hadbírószágra.

— **Az aradi kihágási bíróság ítéletei.** Az aradi rendőrség kihágási osztálya ma délelőtt kisebb nagyobb kihágási ítéletet hozott. Cimbál György soffört mert éjjel lámpa nélkül hajtott 100 lejre, Bariceanu Mihályt botrányokozásért 1000 lejre, Tenczinger Dezső soffört sebeshajtásért 300 lejre, Selegan József urvezetőt gyorshajtásért 2000 lejre, Vajda Etel kifutóleányt, mert biciklivel a járdán ment 1000 lejre, Nagy Antalt botrányokozásért 300 lejre büntették.

Az elegáns világba

Gladys a legjobb márka

Ha Gladys cipőkrémet használja

Cipője a kritikát kiállja.

— **Gandhi és Chaplin.** Londonból jelentik: Charlie Chaplin, a világhírű filmkomikus elhatározta, hogy a holnapi nap folyamán meglátogatja Gandhit. Amikor az indiai népvézérnek bejelentették ezt a látogatást, azt kérdezte, hogy ki az a Charlie Chaplin, mert ő még soha életében nem hallott róla, azonban nagyon szívesen megismerkedik vele. Ezek szerint tehát szemtől-szembe látja egymást majd a két nagy „komédiás”: az egyik, aki az uszónadrággal keltett világszerte feltűnést és a másik, aki rongyos, bő, kopott nadrágjával vált világhírűvé...

— **Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, bérekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több úttörője megállapította, hogy a Ferenc József viz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Nagy tűz Bucarestiben.** Bucarestből jelentik: Ma délelőtt a bucuresti-i Thintihéuccában nagyarányú tűzvész pusztított. Egy többemeletes ház gyulladt ki, amelyet a nagy apparátussal kivonult tűzoltóknak még a délutáni órákban sem sikerült eloltani. A kár már eddig is több millió lejt tesz ki.

— **Egy diákéány tragédiája.** Isából jelentik: A mai napon a jasi-i Maternitatea-kórházba beszállítottak egy Fischmann Mária nevezetű 18 éves sculeni-i diákéányt, akin napokkal ezelőtt a község valamelyik asszonya tiltott műtétet hajtott végre. A műtét következtében a szerencsétlen diákéány vérmérgezést kapott és a késői kórházba szállítás miatt már nem lehetett rajta segíteni és a délelőtt folyamán borzalmas kínok között kiszenvedett. A rendőrség most bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a 18 éves leányon ki hajtotta végre a tiltott műtétet.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma.** Baden bei Wien, az őszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt árakon ad teljes ellátást betegeknak és üdülőknek. Az összes gyógytényező, külön szűrosztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetése alatt — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Ismét összeütközött két petroleum-vonat

Szerencsétlenség a Bucuresti—constanza vonalon.

Bucurestiből jelentik: Ma éjjel egy újabb vasúti szerencsétlenség történt a Bucuresti—constanza vasútvonalon. Branesti állomáson a késő éjjeli órákban a kétnappal ezelőtti sloboziai vasúti katasztrófa-hoz hasonlóan két petroleum-szerelvény összeütközött, azonban ezúttal a katasztrófa szerencsésen kisebb méretű volt. Éjjel két óraker futott be az állomásra a 9401-es számú petroleum-szerelvény, mely összesen 60 vagonból állott. A szerelvényt a harmadik sínpárra irányították, mivel azonban a szerelvény igen hosszú volt, a tíz első vaggont lekapcsolták róla és a hatodik vágányra tolták. Miután a tíz vaggont a hatodik vágányon elhelyezték, jelt adták a 9336-os számú petroleum-vonatnak, amely az állomás bejáratánál várakozott, hogy jöjjön be a pályára.

Ezt a petroleum-vonatot az ötös számú vágányra irányították, azonban az állomási személyzet legnagyobb meglepetésére az nem az ötödik, hanem a hatodik sínpárra futott be és még mielőtt meglehetett volna akadályozni, a nagy gyorsasággal haladó szerelvény beleszaladt az ugyancsak ezen a vágányon levő 10 petroleum-vagonba, amelyek a heves összeütközés folytán kisiklottak és súlyosan megrongálódtak. Ugyancsak súlyosan megrongálódott a 9336-os számú szerelvény hatalmas mozdonya és ezenkívül még több kocsi is. Emberéletben szerencsére nem esett kár.

A vasúti szerencsétlenségről az állomásfőnök azonnal jelentést tett a CFR vezérigazgatóságának és ebben elmondta, hogy ő sajátkezűleg igazította be a váltót a 9336-os számú vonat előtt és az a gyanuja, hogy azt valaki tudatosan átváltotta azzal a szándékkal, hogy katasztrófát idézzen elő. Az ügyben a CFR vezérigazgatósága érélyes vizsgálatot vezetett be.

— Október elsőjén megnyitják az aradi óvodákat. Ma újabb skarlátmegbetegedés történt Aradon. A városi főorvosi hivatalnak jelentették ugyanis, hogy a Str. Dna Balassa 120. szám alatt Faludi Sándor 11 éves kislány gyanus tünetek között megbetegedett. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a kisgyermeknek skarlátja van. Beszállították a gyermekkorházba, ahol azonnal kezelés alá vették. Az újabb megbetegedéssel kapcsolatban Cucu Vazul dr. városi főorvos kijelentette, hogy a skarlátjárvány Aradon jelenleg nem mondható túlzottan nagynak: naponta átlag egyetlen egy megbetegedés fordul elő, ami még aránylag csekély szám. Jelenleg az aradi gyermekkorházban 36 skarlátos beteg áll kezelés alatt. Ami a gyermekparalízis-járványt illeti, teljesen megszűntnek tekinthető és éppen ezért a városi főorvos a város egészségügyi bizottságának legközelebbi ülésén javasolni fogja, hogy az aradi óvodákat már október hó elsején megnyissák.

— Öngyilkos fiatal leány. Petrozsényből jelentik: Tragikus öngyilkosság történt ma délelőtt a petrozsényi római katolikus temetőben. Siklódi Margareta 18 éves leány a délelőtti órákban kiment a temetőbe szüleinek sírjához és ott egy revolverrel mellbelőtte magát. Az öngyilkos leányt azonnal kórházba szállították, ahol most a halállal vívódik. Siklódi Margareta egy levelet hagyott hátra, ebből azonban a hatóságoknak nem sikerült megállapítani, hogy a szerencsétlen leány miért akart megválni az élettől.

— Szüreti mulatság Borosbácsán. Nagyszabású szüreti mulatságot rendez szeptember 27-én a „Sebiceana” sportegyesület a sebesi Clubul Roman kertjében és összes helyiségeiben. A nagy sikerűnek ígérkező szüreti mulatság legkiemelkedőbb pontja a csőzspárok délután 2 óraker kezdődő zenés felvonulása lesz, míg utána a szokásos szüreti tréfák következnek. Este fél kilenc óraker kitűnő műsoros estély kezdődik, utána pedig reggelig tartó tánc. A szüreti mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Máglyát gyújtott lakásában és felakasztotta magát egy leánygimnáziumi tanárnő

Tettét férje halála feletti bánatában követte el — A szomszédok vették észre a borzalmas öngyilkosságot

Ismailból jelentik: Nagy feltűnést keltő öngyilkosság történt ma délelőtt Ismailban, ahol egy Eugenia Popescu nevezetű tanárnő különösképpen vetett véget életének. A 45 éves tanárnő, aki a helybeli leányliceumnak volt már hosszú idő óta egyik legkiválóbb tanárnője, ma délelőtt bezárkózott szobájába, majd az összes butorokat és berendezési tárgyakat leöntötte benzinnel és felgyújtotta. Elkor gyorsan elővett egy kötelet és az ágya mellett levő ruhafogasra felakasztotta magát. Az öngyilkosságot a szomszédok vették ész-

re, akiknek felfűnt, hogy a lakásból sűrű füst gomolyog az ajtó nyíláson az udvarra. Betörték az ajtót, majd rögtön értesítették a tűzoltóságot és a mentőket. A tüzet csakhamar eloltották, azonban az asszonyon már nem lehetett segíteni, mert már halott volt. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy tettét afeletti bánatában követte el, mivel férje pár nappal ezelőtt váratlanul meghalt és ő ezt nem tudta túlélni. A szerencsétlen uriaszony tragikus halála az egész városban nagy részvétet keltett.

Az erdélyi magyar bankok fontos értekezlete Kolozsváron

A megoldás a betétesek kezében van — Gyárfás Elemér nyilatkozata —

Tárgyalás a fuzióról — Szebenben megalakult az Erdélyi Román Bankok Szindikátusa — A belépett bankok alaptőkéje 319 millió lej

A Banca Nationala ajánlata az erdélyi magyar bankoknak

Kolozsvárról jelentik: Kolozsváron ma negyvennyolc erdélyi magyar bank igazgatója ült össze, hogy döntsön annak a negyvenmillió visszleszámitolási hitelnek az elosztása fölött, amelyet a Banca Nationala a magyar pénzüzeteknek biztosított. Mint ismeretes, Gyárfás Elemér intervenciójára a Banca Nationala ehatározta, hogy negyvenmillió visszleszámitolási hitelt folyósít az összes magyar bankoknak. Az elosztást illetőleg a Banca Nationalának az volt a kívánsága, hogy a kölcsönt a vele régebben kapcsolatban álló és általa ismert bankokon keresztül folyósítsa. A mai értekezleten főleg arról folyt a tanácskozás, hogy vállalják-e ezek az intézetek garanciájukkal a közvetítő szerepét és hogy melyeknek mennyi lehet a részesedése?

Az értekezlet befejezte után alkalunk volt beszélni Gyárfás Elemérrel, a Bank-szindikátus elnökével, aki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Az értekezlet teljes megegyezéssel végződött. A tárgyalások folyamán fontos megállapodások jöttek létre és megbízatást kaptam, hogy sürgősen közöljem ezeket a Banca Nationalával. Holnap már fel is utazom Bucurestibe. Meg kell említenem, hogy a közép- és kisbankok krízisét nem kizárólag visszleszámitolási hitellel lehet elintézni. A

megoldás kulcsa nem annyira a Banca Nationala, mint inkább a betétesek kezében van. A betétesek nem egy pénzüzetet arra kényeszerítettek, hogy tízezer lej hitelt sem folyósíthatnak és kénytelenek adósaikat sürgetni, hogy eleget tessenek kötelezettségüknek. A Banca Nationala egyébként fuziót ajánlott a bankoknak. A mai értekezleten komolyan tárgyaltunk a fuzió kérdéséről, azonban erről egyelőre bővebben nem nyilatkozhatom.

Itt említtük meg, hogy Nagyszebenben megalkult az erdélyi román bankok szindikátusa. A szindikátus alapszabálya kimondja, hogy az alakulatban kényszerregegyezséget kért pénzüzetet nem vehet részt. A belépett bankok alaptőkéje 319 millió, tartaléktőkéje 219 millió, kihelyezett tőkéje 2 és fél milliárd, jelzálogkölcsöne 881 millió, az általuk kezelt pénzüzet 2 milliárd 626 millió, a visszleszámitolási hitel 492 millió lejt reprezentál.

Bucuresti-i jelentés szerint a Banca Nationala alkormányzója, Chiriatescu és a román bankok szövetsége újból hosszas tanácskozást folytatott a közép- és kisbankok ügyében. Valószínűleg a tárgyalások újabb intézkedéseket vonnak maguk után a Banca Nationala részéről.

Leprás betegeket akar gyógyítani nyerskoszttal egy nagykarolyi orvos

Tíz leprás beteget kér az egészségügyi miniszteriumtól — Szerinte „helyes” táplálkozással minden betegséget ki lehet gyógyítani — Négy éves kislányt a pestises betegekhez vitte

A nyerskoszt apostolai közül Bicsérdi Béla után leginkább dr. Fejér Miklós nagykarolyi orvos nevét ismerik Erdélyszerte, aki már évek óta kísérletezik különböző módszerekkel, hogy mikép lehetne az emberi életet betegségmentesen meghosszabbítani, matuzsálemkorig. Dr. Fejér elmélete szerint minden betegség gyógyítható — nyerskoszttal.

Néhány nappal ezelőtt a tulceai lepra-táborban véres lázadás játszódott le. A lázadás után dr. Fejér Miklós beadvánnyal fordult az egészségügyi miniszteriumhoz és a beadványban tíz leprás beteget kér annak bizonyítására, hogy ez a rettenetes betegség gyógyítható az ő elmélete értelmében.

A nagykarolyi orvos 180377. szám alatt írt beadványában vázolja gyógyítási módszerét. Szerinte nincs gyógyíthatatlan betegség. Minden baj gyökere a helytelen táplálko-

zásban van, amiből az következik, hogy a szerinte helyes táplálkozás bevezetésével az ugynevezett gyógyíthatatlan betegségeket, mint tüdőbajt, pestist és sárgalázt is gyógyítani képes.

Fejér felesége és kislánya az ő útmutatásai szerint élnek. Soha nem voltak betegek és az orvos szerint nem is lesznek. Négyéves kislányt pestises betegekhez vitte és a gyerekek soha semmi baja nem történt. Teljesen immunis a betegségekkel szemben.

Beadványa végén az új gyógymód apostola rezignáltan jegyzi meg, hogy tudományos körökben milyen kevés megértéssel fogadták kísérleteit. Az uttörők szerepe jutott neki és ugyanaz a sors vár rá, mint Harveyre, a vérkeringés nagy felfedezőjére, akit kartársai boldognak tartottak és csak az utókor adta meg neki a kellő elégtételt.

Kisért a nadrágszoknya

Hajnaltól éjszakáig nadrágot hordjanak a nők! Páris diadalra akarja vinni az 1911-ben megbukott nadrágszoknyát.

„Hajnaltól éjszakáig nadrágot viseljenek a nők!” — harsogják a párisi divatjelentések. Ne viseljen egy nő sem szoknyát, a nadrág kényelmesebb, kellemesebb és jobban megfelel a kor szellemének. Az idei tavasz már megkezdte a nadrág népszerűsítését. Először csak a vitorlásokon, csónakokon láttunk nadrágos nőket, aztán merészebbek lettek, kibújtak a strandokra és végül már nem volt nő, aki a strandon ne viselt volna piszámát lenge nadrággal. A párisi divatkreátorok vérszemet kaptak ettől a női bátorságtól.

És most nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az egész női ruházatkodást gyökeresen megreformálják, még pedig úgy, hogy a reggeli toaletttől kezdve, a trottőr ruhán át egészen az este viselendő csipkés, uszályos ruháig minden női ruha alsórése ne szoknya, hanem nadrág legyen. A nők — a divatjelentés szerint — nem idegenkednek ettől a divattól, mert hiszen láthatjuk, hogy a strandpizsama — korra való tekintet nélkül — mindenkit meghódított. Már mint a nőket.

Illusztrációk is bemutatják az új divat különböző kreációit. Látni jegyespárt, ahol a völegény zsakettben feszeng, míg menyasszonya kacér könnyedséggel libben oldala mellett fehér, földig érő muslin nadrágcskában. Látni estélyi ruhát is — természetesen nadrággal — valamint konyhaöltözetet, egyszerű vászonbugyogóval. Nincs kizárva, hogy sokan kedvet kapnak majd az új divathoz, mellyel egyszer már próbálkoztak is a divat diktátorai. Emlékezhetünk rá, 1911-ben történt ez az első kísérlet, a „nadrágszoknya”, amely akkor csúfosan megbukott. Fejtámadt kísértete most talán nem fog osztozni sorsában és csakugyan divat lesz belőle.

Kováts Elek nyugdíjas kétezeröttszáz leje

Eltűnt az aprópénz a pénzügyigazgatóságon, amíg a papírpénzt számolta.

Ma délelőtt megjelent az aradi pénzügyigazgatóságon Kováts Elek nyugdíjas tanácsos, hogy felvegye nyugdíjleltetését. Miután megkapta több ezer lejt kitevő nyugdíját, a főpénztár melletti asztalkához lépett, ahol gondosan átszámolta a felvett összeget. Az összeg egy részét aprópénzben fizették ki Kováts Elek tanácsosnak és a 2500 lejes tekintélyes aprópénzesomag nagy gondot okozott neki, hogy miképpen fogja hazaszállítani azt. Míg a bankjegyeket átszámolta, letette az aprópénzköteget az asztalkára. Miután hiány nem volt az összegben, a papírpénzt gondosan tárcájába tette a nyugdíjas tanácsos és eltávozott a pénzügyigazgatóság épületéből.

Kováts Elek a hangulatban, mint akinek bankjegyköteg duzzad a belső zsebében, lassan sétálva igyekezett a ségai autóbusz megállójához, ahol türelmesen várt az autóbuszra. Mikor az autóbusz megérkezett, Kováts Elek fel akart szállni rá, azonban hirtelen észébe jutott, hogy az anyyira „kényelmetlen” aprópénzköteget a pénzügyigazgatóságon felejtette. Természetesen sietett vissza a pénzügyigazgatóságra, ahol — még természetesebben — az „alkalmatlan” aprópénzköteget nem találta már az asztalkán, ahol elhagyta. Kováts Elek tüvé tette a természet megkérdozett mindenkit, aki csak található volt a szobában, hogy nem-e tudnak valamilyen felvilágosítást adni az aprópénzköteg eltűnésére vonatkozólag? Miután azonban senki sem látta az asztalkán Kováts Elek távozása után a 2500 lejt tartalmazó csomagot és így semmiféle felvilágosítást nem tudnak adni arra vonatkozólag, Kováts Elek bejelentette az esetet a rendőrségen, ahol megindították azonnal a vizsgálatot. Feltehető az is, hogy még akkor emelte el valaki az aprópénzt a főpénztár melletti asztalkáról, mikor a tanácsos átszámolta a bankjegyeket.

Kováts Elek nyugdíjas tanácsos most az Aradi Közlöny útján intéz felhívást az illető egyénhez, akinek jelenleg birtokában van a pénz, hogy 500 lejt jutalom ellenében adja át azt az Aradi Közlöny kiadóbivatalában.

Véresre vertek és kiraboltak egy házaspárt

Csendélet Chisinauban — Garázdálkodnak a banditák

Chisinauból jelentik: Vakmerő rablótámadás történt az elmúlt éjjel a Chisinau közelében lévő Marculesti községben, ahol ismeretlen tettesek éjnek idején behatoltak Trifu N. kereskedő lakásába és miután a kereskedőt és feleségét véresre verték, úgy a lakást, mint az amellet lévő üzletet teljesen kirabolták. Az álarcos banditák körülbelül éjjel tájban betörték a lakásba vezető ajtókat, majd az álmából felriasztott házaspárt lefogták és követelték, hogy pénzüket adják elő. A házaspár ekkor segítségért kiáltott, mire az álarcos rablók összekötözték őket és egy kötéllel kegyetlenül ütni kezdték a házaspárt, követelve, hogy adják elő pénzüket.

Végül is az összevert kereskedő és felesége megmondották a rablóknak, hogy hol van a pénz eldugva, mire a három bandita magához vette azt. Ezután Trifut és feleségét egymáshoz kötözve és szájukat rongyokkal betömve a helyszínén hagyták. Átmentek a lakás mellett lévő textilüzletbe, melyből minden értékesebb árut elvittek. A vakmerő rablást a szomszédok a reggeli órákban vették észre, akik, miután kiszabadították a szerencsétlen házaspárt kellemetlen helyzetükből, az esetről azonnal jelentést tettek a csendőrségen. A nyomozás a banditák kézrekerítésére erélyesen folyik. A kereskedő kára meghaladja a többszáz ezer lejt.

SPORT KÖZLÖNY

Ismét kiujult a román-magyar sportháború

Veszély fenyegetti a román-magyar Európa-kupa mérkőzést — Az MLSz ultimátumot küldött a román szövetségnek

Az Aradi Közlöny megírta annakidején, hogy a román belügyminiszterium kitiltó rendeletet adott ki, amely szerint a magyar sportolók nem szerepelhetnek Erdély és Bánát területén. A tulszigoru és minden ok nélkül kiadott kitiltó rendelet visszavonása miatt Bucarestben a román labdarugó központ rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen elhatározták, hogy jogorvoslásért a legmagasabb fórumhoz folyamodnak. Dr. Leucuta Aurél, a labdarugó szövetség elnöke kihallgatáson jelent meg a király előtt, kinek előadta azokat a súlyos anyagi és erkölcsi károkat, amelyek a rendelkezés nyomán a román sportéletre háruitak.

Öfelsége a kihallgatás után értesítette a belügyminiszteriumot, hogy a magyar sportolók elleni kitiltásról szóló rendeletet vonják vissza, addig is megengedte, hogy a már lekövetelt mérkőzések minden további nélkül lebonyolíthatók. A kitiltás visszavonásáról szóló rendeletről mindeddig nem értesítették a magyar labdarugó szövetséget, amely most ultimátumot küldött a román szövetségnek, mely szerint ha csütörtökig nem kapnak értesítést Bucarestből, úgy az október negyedikére kitiltott magyar-román Európa Kupa-mérkőzés elmarad. Mindkét ország sportköreit élénken foglalkoztatja az újabb román-magyar sportkonfliktus és kíváncsian várják a megoldást.

Aszlán Baba és Somogyi Klári kettős fényes győzelmet aratott a nemzeti tenniszbajnokságban

A női egyesben elvérezték az aradi versenyzők

Bucurestiből jelentik: A fővárosban ma került lebonyolításra a nemzeti tenniszbajnokság ötödik napjának programja, amelyen Aradról Aszlán Baba és Somogyi Klári, az AKE jónévű versenyzői is résztvettek. Az első osztályú női egyesben sajnos úgy Aszlán Baba mint Somogyi Klári elvérezték. Az elődöntőben Zizovits Lenke, Románia bajnoknője 6:0, 6:1 arányban verte Aszlán Babát, míg Somogyi Klárit Golescu Mimi gyürte maga alá 6:4, 6:1 arányban s így tehát az AKE mindkét kiváló

versenyzője a női egyes bajnokságban a harmadik helyen végzett. A női párosban az Aszlán—Somogyi kettős az elődöntőben a Golescu—Caracosteané összetételű párt 6:4, 6:3-ra verte. Az aradi pár ezen győzelmével a döntőre kvalifikálta magát, ahol a Zizovits Lenke—Schlosserné pár lesz az ellenfeleik. A bucuresti lapok a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg mindkét aradi versenyzőnőről, különösen Aszlán Babát emeli ki mint a román tennisz sport legtehetségesebb tagját.

A Borosjenő—Körösbökény közötti tenniszversenyt Borosjenő nyerte 10:5 arányban

Buteniből jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: A buteni tenniszgárda igen jól sikerült versenyt rendezett, amely 10:5 arányú Borosjenő győzelemmel végződött. A verseny Buteni—Ineu községek közötti jelleggel bír. Részteltes eredmények:

Férfi egyes: Kóry Ferenc (Ineu)—Spéter A. (Buteni) 6:3, 6:0. Grozda L. (Buteni)—Nicolescu Ioan (Ineu) 6:3, 3:6, 6:0. Grozda M. (Buteni)—Feier Jenő (Ineu) 6:3, 6:3.

Elődöntő: Kóry Ferenc—Grozda M. (Buteni) 6:3, 3:6, 6:1, a sötétség beállta miatt a döntőt Kóry Ferenc és Grozda L. között sorsuzással döntötték el, amely Buteninek kedvezett, Buteni 2 pont, Ineu 1 pont.

Női egyes: Nagy Ella (Ineu)—Spéterné (Buteni) 6:3, 6:2, Ineu 3, Buteni 3 pont.

Férfi páros: Feier-Nicolescu (Ineu)—Spéter-Costea (Buteni) 6:3, 4:6, 6:4. Grozda M.—Grozda L. (Buteni)—Kóry-Nicolescu (Ineu) 6:3, 6:3. Feier-Kóry (Ineu)—Grozda L.—Grozda M. (Buteni) 6:3, 6:2. Ineu 5 p. Buteni 4 p.

Női páros: Burghartné—Nagy Ella (Ineu)

—Spéterné-Bienestock Tuka (Buteni) 6:3, 4:6, 6:2, Ineu 7 p. Buteni 5 p.

Vegyes páros: Feier-Schlezák Anci (Ineu)

—Spéterné-Spéter (Buteni) 6:3, 6:4.

A verseny végeredménye: I. Ineu 10 ponttal, Buteni 5 ponttal.

O Ripensia—AAC Herbay vándordíj mérkőzés lesz vasárnap Aradon. A Herbay vándordíj mérkőzések során vasárnap kerül sorra Aradon az AAC pályán az AAC—Ripensia mérkőzés, amelynek eredményességét növeli az, hogy a Ripensia ezuttal játszsa első Herbay mérkőzését. A mérkőzés iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. Minden valószínűség szerint rekord közönsége lesz ennek a mérkőzésnek, mivel ezen a vasárnapon nem lesz más nagyobb programja csupán a másodosztályú bajnokiak fognak lebonyolódni a perifériákos.

O Mégis meglesznek tartva a Balkán-kupaért folyó tennisz küzdelmek. Bucurestiből jelentik: A román tennisz szövetségtől nyert értesülésünk szerint a lebonyolításra kerülő Balkán-kupa tennisz küzdelmek mégis meglesznek tartva szeptember 27 és október 4-ike között Szófiában amelyre Aradról az AKE két versenyzője Somogyi Klári és Aszlán Baba is résztvesznek.

TARKA ESEMÉNYEK

Ha a férj babonás

Az egyik törvényszéken érdekes válóper tárgyalását kezdték meg. A házasság felbontása iránti kérelmet egy kereskedőnek a felesége terjesztette elő azon az alapon, hogy a férje, bár ezt többször megígérte, nem engedte őt elutazni nyaralni, noha a háziorvos is kijelentette, hogy nyaralásra feltétlenül szüksége van az asszonynak. — Ha még nem volna pénze az uramnak, nem szólnék egy szót se, mondotta a békéltető tárgyaláson az asszony, azonban állandóan nyer a kártyán. Egy este annyit nyert, amennyi az egész nyaralási költséget fedezte volna. A bíró megkérdezte a válni készülő asszonytól, hogy az ellen nincs-e kifogása, hogy a férje minden este kártyázni jár, mire az asszony előadta, hogy ezt annál kevésbé kifogásolhatta, mert a házassági szerződésben erre nézve megállapodtak. Ezután a férjhez fordult a bíró. A férj elismerte, hogy tényleg nem küldte nyaralni a feleségét, még pedig azért nem, mert ő babonás és az a babonája, hogy nem nyerne a kártyán, ha előzőleg meg nem esőkolná a feleségét. Mikor a tárgyalóbíró azt az ellenvetést tette, hogy elutazhatott volna a házaspár együtt nyaralni, akkor a férj azt az ellenvetést tette, hogy ez esetben nem lett volna miből megélniük. Minthogy ebből a kijelentésből a bíró megállapította, hogy a férj hivatalos kártyás, a közveszélyes munkakerülésről szóló törvény értelmében áttette az ügyet a büntető járásbíróhoz, hogy az hozzon előbb a férj ellen ítéletet.

Goethe fogfájása. A würzburgi egyetem egyik hallgatója aki fogorvosnak készül, különös témát választott doktori disszertációjára tárgyal. Az értekezés címe: „Goethe fogfájása és fogorvosai.” E különös munka szerzője rendkívül lelkiismeretesen végezte el feladatát, amennyiben gondosan áttanulmányozta Goethe leveleit, amelyekben fogfájásról van szó és csatolta a munkához a nagy német költő barátainak és kortársainak ama leveleit, amelyekben említés van fogfájásról. A műből azt is meg lehet tudni, hogy mennyit fizetett Goethe fogainak kezeléséért. A würzburgi egyetem a disszertációt elfogadta és a jelöltet doktorrá avatta.

RÓZSACSOKROT KIVÁNT A VILLAMOSZÉK ELŐTT. A newjerseybelli Ossiningben gyilkosság miatt kivégezték a 22 éves Maurice Seaton. A halálos ítélet végrehajtása előtt megkérdezték az elítéltektől, hogy mi az utolsó kívánsága. Seaton hat szivar és egy csokor piros rózsát kért. A szivarokat elszívta, a rózsákat megszagolta, aztán nyugodtan elindult a villamosszékhöz.

DEMPSEY 200.000 DOLLÁRBAN KI-EGYEZETT VOLT FELESÉGÉVEL. Hónapok óta húzódik a válóper Dempsey volt bokszvilágbajnok és felesége, Estelle Taylor mozsizínésznő között. A pereskedés most megegyezéssel végződött. Dempsey kötelezte magát, hogy 200.000 dollárt fizet az asszonynak, mire a mozsizínésznő beleegyezett a válásba. A bokszbajnok bír szerint rövidesen újra megnősül.

A VÁLSÁG. Egy ismerő nagykereskedő aki köztudomásulag zavarokkal küzd — ennek ellenére mindig jókedvű és nyugodt.

Egy kevésbé nyugodt (de szintén üzleti zavarokkal küzdő) kereskedő kollégája nem rest és megkérdezi klegyensúlyozott barátját:

- Ol találja ön meg a sok gond közepette legbármább a lelki nyugalmat?
- Odahaza.
- Kedves feleségénél?
- Nem, hanem a lexikonban az „L” betű alatt.

Chaplin és a torero. Charlie Chaplin rivériai tartózkodása alkalmával kirándulást tett Spanyolországba is és San Sebastian városban megtekintteit egy bikaviadalt. A bika legyőzése után a győztes torero a bika levágott fülét a megtiszteltetés jeléül átnyújtotta a nagy filmszínésznek. Spanyolországban a bikaviadoroknak jogukban áll ősi szokás szerint a bika fülét levágni és ezt győzelmi jelvényként egy zsinórra szokták fűzni. Ez esetben azonban a torero Chaplin javára lemondott a diadalmi jelvényről.

Nagy jutalmat kaptak a legjobban dolgozó aradi adóbehajtók

A pénzügyminiszterium egymillió kétszázézer lejt utalt ki — Az elmúlt évben jobban folytak be az adók, mint az idén

Az aradi pénzügyigazgatóságra a pénzügyminiszteriumnak rendkívül érdekes rendelete érkezett. A rendelet értelmében a miniszterium egymillió kétszázézer lejt jutalmat utalt ki azoknak az aradmegyei perceptoroknak, illetve pénzügyigazgatóságoknak, amelyek az elmúlt évben az adóbehajtásoknál 85 százaléknál jobb eredményt tudtak elérni. A törvény értelmében ebben az esetben a 85 százalékon felett behajtott adók összegének három százaléka illeti meg a pénzügyi tisztviselőket. Ez a három százalék Aradmegye területén egymillió kétszázézer lejt tesz ki.

Ebből az összegből az aradi első kerületi adóhivatal négy százezer lejt prémiumot kapott, mivel az elmúlt évben az adók 92 százalékát hajtotta be. A második és harmadik kerületi adóhivatalokra ennél jóval kevesebb prémium esik. Aradmegye tizenkilenc perceptorjából tizenhat részesült jutalomban, ezenkívül hatvan jegyző kapott kettőtől ötezer lejtig terjedő jutalmakat. Három aradi perceptor tehát nem részesült prémiumban.

Érdekes összehasonlítani az elmúlt évi adóbehajtás eredményét az ideivel. Addig, amíg az adóknak ebben az évben eddig csak mintegy negyven százalékát sikerült behajtani, a múlt évben hasonló időpontig az adók hatvan százaléka folyt be. A pénzügyigazgatóságon általában az a vélemény, hogy az idén kivetett adóknak maximum nyolcvan százalékát lehet majd behajtani a múlt évi kilencven százalékkal szemben. A vidéki perceptorok között egye-

sek ugyan behajtottak mostanig hatvan-hetven százalékot, azonban a nagy többség még csak alig negyven százalékot inkasszált.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 46 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeeli.

Az előfizetést csak 1931. október hó 1-től számítjuk.

Véres szerelmi dráma Temesváron

Mellbélötte magát egy fiatalember és rálőtt szerelmesére — A leány nem sebesült meg

Temesvárról jelentik: Véres szerelmi dráma játszódott le a gyárvárosi Nyul-uccában. Pangert Ilona Iskola-ucca 15. szám alatt lakó 23 éves munkásnő a szerelmi drámának főhőse, áldozata pedig Jancsó István 22 éves hentessegéd, a remetei állomástonök fia. Jancsó István már hónapok óta udvarolt Pangert Ilonkának, azonban szülei határozottan ellene voltak annak, hogy az egyszerű munkásnőt feleségül vegye. Jancsó István az utóbbi időben Turnu-Severinben kapott állást, ahonnan csak az elmúlt napokban tért haza. Miután időközben Pangert Ilonkának kérése akadt, a leány elhatározta, hogy szakít a fiatal hentessegéddel és férjhez megy az udvarlójához. Ezt az elhatározását az elmúlt napokban hazatért Jancsó Istvánnal közölte is.

A fiu kétségbeesetten vette tudomásul a leány elhatározását és sikertelenül iparkodott azt megmásítani. Tegnap délután négy óra tájban újból felkereste a leányt, akit egy Árok-uccai ismerősüknél megtalált. Jancsó innen kísértette a leányt hazafelé és közben ismét kéréste, hogy adja ki az utját az udvarlójának. A leány azonban ezt a leghatározottabban elutasította. Amikor a Nyul-uccába érkeztek, a fiu váratlanul revolvert rántott és magára lőtt. A golyó bal mellén találta és megsebesítette, majd Pangert Ilonkára szegezte a revolvert és rálőtt, azonban nem talált.

Szerencsére e pillanatban érkezett oda a leány huga, Pangert Erzsé, aki elkapta Jancsó kezét és dulakodni kezdett vele, hogy kicsavarja kezéből a revolvert. Ekkor dördült el a harmadik lövés, amely azonban szerencsére nem sebesített meg senkit. A bátor leánynak végre sikerült kicsavarni Jancsó kezéből a re-

volver, mellyel futva elindult, hogy rendőrt hívjon. A lövések zajára nagy tömeg gyűlt össze, azonban Jancsó István golyóval mellében akadálytalanul eltávozott és a Nap-koreszmába ment, ahol vizet kért. Itt érte őt utól az előhívott rendőrszem, aki bekísérte őt a rendőrségre, ahonnan beszállították a Bánáti-szanaszatóriumba.

Az idei tanévben nem kötelező az egyenruha viselése a diákok részére

A nyomászto gazdasági viszonyokra hivatkozik a rendeletben a miniszter.

Bucurestiből jelentik: A mai napon a közoktatásügyi minisztériumban végre egy egészséges rendelet látott napvilágot. Iorga közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel az 1931—32-es iskolaévben nem kötelező az egyenruha viselése a diákoknak. A közoktatásügyi miniszternek a szülők körében valószínűleg nagy meglepetést keltő rendelete csakis a középiskolai diákokra vonatkozik. A rendelet úgy intézkedik, hogy az egyenruha viselése alól felmentett középiskolai diákok és diákleányok balkarjukon kötelesek az iskolának jelzését és a reájuk eső sorszámot viselni. A közoktatásügyi minisztérium ezen rendeletét rövid időn belül az ország valamennyi középiskolájának igazgatóságához el fogja juttatni. Érdemes megjegyezni, hogy az iskola-fronton talán ez az egyetlen rendelet, amely nem utabb kiadásokat, hanem pár ezer lejt megtakarítást jelent a szülőknek.

Váratlan fordulat

a gyergyófalusi bombamerénylet ügyében

Szabadlábba helyezték a merénylet gyanúsítottját.

Csikszeredáról jelentik: A gyergyófalusi bombamerénylet ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A marosvásárhelyi Tábla ugyan- is elrendelte dr. Barabás János alfalusi ügyvéd szabadlábba helyezését, akit — mint ismeretes — az Avéd ügyvéd elleni bombamerénylet miatt tartóztattak le, mert az volt a gyanu ellene, hogy a halálosvégű merényletnek ő volt az értelmi szerzője és a felbujtója.

Ennek a váratlan szabadlábba helyezésnek az előzménye az, hogy Ungváry András gyergyófalusi kereskedő, aki dr. Barabás ellen mint koronatanu szerepelt, ma egy írásbeli nyilatkozatot tett dr. Ábrahám József csikszeredai ügyvéd előtt, melyben elmondja, hogy terhelő vallomását dr. Barabás János ellen nem tények tudomása alapján tette meg a vizsgálat megindulása során, hanem az Avéd-család fenyegetésére és kényszerítésére és ezek folytán a vizsgálóbírónál tett vallomása téves és-helytelen. Dr. Ábrahám József az egész ügynek más irányt adó nyilatkozatot azonnal a marosvásárhelyi Táblához továbbította, ahol ennek alapján elrendelték Barabás dr. szabadlábba helyezését.

FILM KÖZLÖNY

David Golder

Sajtóbemutató a Select-mozgóban.

Irène Nemirovszky híres regényének filmváltozata, a „David Golder” tragédiája került ma sajtóbemutatóra a Select-mozgóban. Ez a film a francia hangosfilmgyártás eddig legsikerültebb alkotása, mely elsősorban tökéletes beállítás, dekoratív hatás, drámai feszültséggel teli jeleneteivel köti le az érdeklődést. Kitűnően összeállított ensembléjával, de különösen a főszereplők tiszta művészetet reprezentáló játékával frappirozza a nézőt.

David Golder, a tőzsdéspekuláns, az aranyborju után kíméletlen tempóban törtető pénzember tipikus figurája. Harminc éven keresztül hajszoja a pénzt, fáradhatatlan, lázas iramban törtető a meggazdagodás felé. Feleségének és leányának a legnagyobb-fényűzést biztosította, de távol élt tőlük a tőzsde izgalmas árjában. Azon a napon szólalt meg a szív Golder mellében, amikor legnagyobb ellenfelét taszítja az öngyilkosságba. Felkeresi családját, de be kell látnia, hogy azok világa teljesen távol áll az övétől, s benne csak az igavonót, a kenyérkeresőt látják. Izgalmas jelenetek sorozata viszi azután a cselekményt a bankár tragédiája felé, aki egyedül, „mint egy kutya” hal meg távol idegenben, elhagyatva. Utolsó gesztusa megnevesíti szívtelen pénz utáni hajszásában eltöltött életét: azért hal meg, mert a leányának, aki az ő nevét viseli, de a felesége hűtlenségének gyümölcse biztosítja a jövőjét...

A film nemcsak hangeffektusokban, de szövegkifejtésben is a legtekélyesebb. A francia nyelvű művészi dialogusok minden szava érthető és az élelenség szuggesztív erejével hat. A párisi tőzsde gigantikus zsvajva, a tenger morajlása, száguldó autók robaja, jazz-zene s különösen az utolsó nagy jeleneten végigvonuló kivándorló orosz zsidók éneke, a hajósziréna bugásával fítemesen kísérve monumentális kísérezőnét ad a dráma cselekményének. David Golder markáns, páratlan színészi kvalitásokat igénylő szerepét Harry Baur alakítja a tökéletes színész egyszerű, de frappáns hatású eszközeivel. Köréje csoportosulnak a legnevesebb francia művészek: Camil Bert, a Comédie Française nagy karakterszínésze, akinek egyetlen jelenete kimagasló momentuma a filmnek, azonkívül Gaston Jaquet, Charles Coquelin és a női főszerepben a dekoratív szépségű Paule Arnal, akinek Jean Bradin a partnere. A film Amerika és Európa metropolisáiban hónapokon keresztül a legnagyobb siker jegyében futott és Aradon is nagy érdeklődés előzi meg csütörtöki bemutatóját.

TEDD DUNCAN hírneves filmszínész

Egy brightoni asszony a mozivásznon látta viszont husz évvel ezelőtt eltűnt és már rég halottnak hitt férjét — Angol katonaszökevényből amerikai kapitány, majd filmszínész — Egy valóper fantasztikus háttére

Edwin Robotham kapitány, az Egyesült-Államok hadseregének nyugdíjas tisztje, az oregoni Portlandban valóper indított az angliai Brightonban élő felesége ellen. Keresetében előadja, hogy az asszony feldulta életét. A keresetet természetesen megküldték Robothamnak is. Csendes, vézna, összetört hatvanéves asszony már a kapitány felesége, Legfurcsább pedig a dologban az, hogy Brightonban senki sem tudta, hogy az öreg hölgynek férje is van. Évtizedek óta él egyedül, teljesen visszavonultan. De a hivatalos írás, amely most felzaklatta nyugalmát, végre megszólásra bírta. És amit elmond, valósággal fantasztikus regény.

— 1899 május 12-én esküdtem meg Robothammal Windsorban. Titkos esküvő volt, még fivéreim sem tudtak róla. A házasságkötés után férjemmel együtt, aki akkor a testőrezred káplárja volt, hat hétig éltem együtt a legtökéletesebb boldogságban. Hat hét után azonban egy napon elment hazulról. Távozása előtt kijelentette, ne nyugtalankodjam, este korán fog hazajönni. Azóta nem láttam. Eltűnése kétségbeejtett. Mindent elkövettem, hogy nyomára akadjak, de eredménytelenül. Öt esztendeig tartott ez a lázas kutatás, végre magam is beláttam, hogy minden hiába. A hatóságokhoz fordultam és férjemet feltételeken holtta nyilvánították. Nekem azonban az volt az érzésem, hogy nem halt meg. Ezt a gyanumat természetesen senkivel sem közöltem, mert nem akartam, hogy mint katonaszökevényt nyilvánartsák.

— Teltek az évek és az évtizedek. Két évvel ezelőtt azonban meglepő fordulat állott be. Egy este véletlenül elmentem a moziba, ahol egy amerikai vígjátékot mutattak be. A filmen nagyon jól mulattam egészen addig, amíg a vásznon megjelent egy férfi, aki a megszólalásig hasonlított eltűnt férjemhez. Leírhatatlan izgalom vett rajtam erőt. Másnap utána néztem, hogy ki lehetett a szereplő színész. Megtudtam, hogy az illető híres filmszínész és neve

Tedd Duncan kapitány. Méggyvszer megnéztem a filmet és ekkor már szent meggyőződés sem lett, hogy csakugyan a férjemet látom viszont harminc évvel idősebb kiadásban. Erre hatósági uton próbáltam a kérdésre világos deríteni és csakhamar kitudódott, hogy Tedd Duncan csakugyan nem volt más, mint Robotham, az én volt férjem. Azt is megtudtam, hogy miután megszökött ezredétől, kiment Amerikába, ott később beállt a hadseregbe és egészen a kapitányi rangig felvitte. Mint kapitány ment nyugdíjba is.

— Most már egyenesen hozzáfordultam. Levelemben leírtam szenvedéseim történetét és tudtára adtam, hogy miatta vagyok most minden támasz nélküli a világban. A segítségért kértem. Robotham válaszolt is levelemre és elismerte, hogy csakugyan ő volt a férjem. Ettől kezdve hetenként egy-egy dollárt küldött. De minden levelében a lelkekre kötötte, hogy senkinek se tegyek említést arról, hogy ő él. De most váratlanul hivatalos írást kaptam, amelyből kiderült, hogy Robotham valóper indított ellenem.

— Azonnal expressz-levelet írtam neki és megkérdeztem tőle, hogy miért akar elválni tőlem és hogy annakidején miért szökött meg. Férjem válaszában cinikusan azzal indokolta meg a 30 év előtti válást, hogy házasságunk harminchatodik napján a vacsorára feltálatl hús mellé paradicsommártást készítettem. Ő ki nem állhatja a paradicsomszószt, de nem akarta elrontani a kedvemet és megette. Ezért nagyon meggyűlöl engem is és amiatt szökött meg ezredétől, hogy Amerikába vándoroljon. Örül, hogy életielt adtam magamról, mert legalább most törvényesen is elválhat tőlem.

A leleplezés egész Angliában rendkívül nagy feltűnést keltett és most mindenki érdeklődve várja, hogy a leleplezés milyen következményekkel fog járni az egykori katonaszökevényre, aki nem szereti a paradicsomszószt és emiatt megszökött a feleségétől.

Bonyodalmas honoráriumper

Negyedmillió betét a csödbejutott Körösvölgyi Takaréknál — Egy aradi ügyvéd érdekes keresetet nyújtott be a bírósághoz

A csödbekerült Körösvölgyi Takarékpénztár körül keletkezett perek egyikén tárgyalta ma az aradi törvényszék.

A csödbe került takaréknál egyik betétesének, Pless Margitnak 250 ezer lej betétkövetelése volt az intézettől. Felkereste Székely Aladár dr. aradi ügyvédet, akit megbízta, hogy lépjen érintkezésbe a bank igazgatóságával, kísérelje meg a betétösszeg kivételét. Amennyiben ez sikerülne, úgy az összeg tíz százalékát kapja ügyvédi tiszteletdíj fejében. Ha azonban az összeget a bank nem folyósítaná, úgy megbízta az ügyvédet a bűnvádi feljelentés megtételével.

Székely Aladár dr.-nál Pless Margit nevében sógora, Roth Adolf plescutai lakos jelent meg, aki meghatalmazást irt alá, amelynek alapján az ügyvéd eljárta és sikerült is az összeget ki is hozni a bankból.

Amidőn az összeget Pless Margitnak kifizette, a kikötött tíz százalékot, 25.000 lejt levonta Székely Aladár dr. Később azonban keresetet adott be az aradi törvényszékhez Roth Adolf és neje ellen, mint akik a meghatalmazást Pless Margit nevében aláírták s tőlük a kikötött tíz százalék honorárium megítélését kérte. Az ügyvéd keresetében arra hivatkozta, hogy a már kifizetett összeg tulajdonképp a bank által fizetendő honorárium, mivel azonban az már csödbe került, ügyfelétől biztosította magának a banktól esedékes összeget. Pless Margittól azonban tiszteletdíj fejében a tíz százalékot nem kapta meg s így annak megítélését kéri.

Az első tárgyaláson Roth Adolf jogi képviselője kifogással élt, amelyben kérte a kereset elutasítását azon a címen, hogy a betétes

Pless Margit volt és Roth Adolf csupán az ő nevében írta alá az ügyvédi meghatalmazást.

Székely Aladár dr. ekkor keresetet adott be Pless Margit ellen is. Ezzel azonban veszélyeztetette Roth Adolfal szemben támasztott követelését. A különös és bonyolult honoráriumperben a törvényszék ma nem hirdetett ítéletet, mivel Pless Margit ellen beadott keresetnek nyoma veszett, hanem az ítéletbírdőrsre újabb határnapot tűzött ki.

Halálos autógázolás

Egy siketnéma nő tragédiája.

Targovisteről jelentik: Halálos kimenetelű autógázolás történt ma Targovisten a Calea Domneasca-uton. Este körülbelül fél kilenc óra tájt az uton haladt végig rendes menetsebességgel a Tg. 584-es jelzésű teherautó, melyet tulajdonosa, Oancea Victor gyümölcskereskedő vezetett. Amikor a teherautó, melyen gyümölcsöt akartak szállítani Bucurestibe, a Domneasca-uton levő Mihaescu-féle korcsma közelébe ért, az autó vezetője túlkölni kezdett, mert észrevette, hogy a korcsmából ugyanakkor egy nő sietett ki, aki az uton keresztül akart menni. A nő azonban nem figyelt az autó túlkölésére, hanem tovább ment és a következő pillanatban a közepes sebességgel haladó autó elütötte és keresztül ment rajta.

Az autóvezetőt letartóztatták, majd az ügyészségre kísérték. Itt azonban megállapítást nyert, hogy ő még idejében túlkölt, de mivel az áldozat siketnéma volt, ezt nem hallotta. A gyümölcskereskedőt az ügyészség ezek alapján szabadlábba helyezte.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

AZ ANGOL FONT
katasztrófájának okai

Hollandia és Svájc is kivonta aranykészletét Angliából — Az arany egészségtelen felgyülemzése — A Times jóslata beteljesedett — Hogyan került a világ aranykészletének majdnem kétharmada Franciaországba és Amerikába? — Európa inzolvenciája — Érdekes számok az egyes államok aranyállományának fluktuálásáról

(Bécsből jelenti az Aradi Közlöny tudóstója.) Röviddel ezelőtt még London volt a világ arany-centruma. Ezen pozíciója az angol valuta arany-standardján, valamint azon a tényen alakult, hogy a földkerekség legfontosabb aranytelepei, mindenekelőtt Dél-Afrika, Nagy-Britannia érdekkörébe tartoznak. Még fontosabb volt az angol fizetési mérleg állandó aktivitása, amely az Angol Bank számára lehetővé tette, hogy kitarson az arany-kifizetés mellett. London vezető pozíciója az aranypiacon abban a pillanatban ingott meg, amikor Nagy-Britannia fizetési mérlege passzívra alakult. A „The Times” már három hónap előtt bejelentette, hogy az angol fizetési mérleg évtizedek óta először az idén, passzív lesz. Az utolsó napok szenzációs eseményei igazolták ennek a jóslatnak helyességét. Igaz, hogy a bevétel is csökkent Angliába, de korántsem olyan mértékben, mint a kivétel. Az angol fogyasztás ma nagyobb, amint ezt a gazdasági viszonyok megengedik. A krízist fokozza, hogy Anglia jelenleg nem rendelkezik olyan egyéb bevételekkel, amelyek kiegyenlíthetnék a kereskedelmi mérleg passzívumát. A hajózás bevételei csökkentek, hiszen a gőzösök száza hevernek hónapszámra kikötőkben. Azok az államok, mint Brazília, Peru, Chile, stb., amelyek Angliától hiteleket kaptak, nem tudják teljesíteni visszafizetési kötelezettségeiket. Egyszóval

Anglia még mai is gazdag állam, azonban külföldi követelése alig hoznak kamatot.

London vezető pozícióját a pénz- és aranypiacon már két év óta csupán külföldi, rövidlejáratu hitelek igénybevételével tudta fenntartani. A hitelező államok, Franciaország, valamint Hollandia és Svájc azonban olyan nagy mértékben szitták fel az angol aranyat, hogy az angol aranykészlet komoly veszedelembe került.

Ma az a helyzet, hogy a világ aranykészletének majdnem kétharmad része, pontosan 58,3%-a Franciaország és az Északamerikai Egyesült-Államok birtokában van. Illetőleg az volt a helyzet 1931. júniusában, tehát három hónap előtt. A jelenlegi helyzetről pontos szám adatok nem állnak rendelkezésre, de valószínű, hogy Franciaország és az Északamerikai Egyesült-Államok az azóta elmúlt negyed évszázad alatt magukhoz vonták a világ aranykészletének teljes kétharmadát.

A „Wirtschaft und Statistik” című berlini folyóirat igen érdekes felállítást közöl a világ aranykészletének alakulásáról az utolsó öt évtizedben. A kimutatásból több állam, így elsősorban Magyarország, Csehszlovákia és Jugoszlávia hiányoznak, azonban így is igen tanulságos képet nyerünk az utolsó fél évtizedben végbement aranyvándorlásról.

Az egyes számok millió aranymárkában értendők.

A föld monetáris aranykészlete:

	1927-ben	1931 jun. 31-ig
Ebből Európa:	16.443,0	22.969,7
Megoszlás 15 állam között:		
Belgium	419,4	834,1
Dánia	204,8	193,3
Németország	1.930,5	1.487,0
Anglia	3.113,4	3.350,4
Franciaország	4.128,0	9.280,3
Olaszország	951,3	1.186,0
Hollandia	675,0	839,3
Norvégia	165,6	164,7
Ausztria	49,9	126,6

Lengyelország	243,6	267,4
Románia	213,2	221,9
Oroszország	407,4	1.098,0
Svédország	259,0	268,0
Svájc	418,8	680,1
Spanyolország	2.108,8	1.764,7
Egyesült-Államok	18.284,3	20.780,1

A Lomási lefizette a tiz és negyedmillió lej
Az aradi pénzügyigazgatóság ma vette fel a négy-
millió lejt kitevő utolsó részletet

Érdekes eseménynek volt a színhelye ma az aradi pénzügyigazgatóság. A mai napon ugyanis végleg likvidálódott és lezárult a Lomási nagy port felvert adóügye, amennyiben ma déli tizenkét órakor a vállalat lefizette a pénzügyigazgatóság pénztáránál a reá kirótt összeg utolsó részletét.

A pénzügyminisztérium 10.285.000 lejben állapította meg a cég adóhátralékát és azt a feltételt kötötte ki, hogy a fenti összeget a vál-

Jun. 30 (második számoszlop) óta a nemzetközi aranyvándorlás tovább folytatódott. A német birodalmi bank rövidesen körülbelül 300 millió márka adósságot kénytelen visszafizetni, ami veszélyezteti a márkát. Az Angol Bank aranykészlete június óta 47 millió fonttal 130 millió fontra csökkent.

Ezzel szemben Amerika és Franciaország aranykészlete tovább növekedett és két újabb ország csatlakozott az arany-tezaurálókhoz: Svájc és Hollandia. Hollandia az utolsó napokban 3,3 millió font sterling aranyat vont vissza Londonból. Svájc színtén. Június végén a svájci Nemzeti Bank aranykészlete 680,1 millió márkát, vagyis kerek 840 millió frankot tett ki. Szeptember 15-én a svájci jegybank már 1215 millió frankot mutat ki. A svájci bankjegyek jelenlegi aranyfedezete 95,4 százalék a tavalyi 70,77 százalékkal szemben. Ha az aranyfedezet az aranydevizákat is hozzászámítjuk, úgy a svájci frank aranyfedezete 140,28 százalék. Ez a körülmény is mutatja, hogy az arany egészségtelen felgyülemzése néhány államban egyik fő oka az európai katasztrófális helyzetnek.

lalat 1931 szeptember huszonharmadikai déli tizenkét óráig fizesse be az államkincstárnak. A Lomási eddig az aradi pénzügyigazgatóság javára Bucuresztben két részletet, összesen 6.285.000 lejt fizetett ki, míg a mai napon egyenlítette ki Aradon az utolsó részletet. Ma délelőtt megjelent az aradi pénzügyigazgatóság főpénztáránál a vállalat képviselője, aki ott egy összegben lefizette a bírság hátralévő részletét, vagyis négy millió lejt. Ezzel aztán a Lomási ügye végleg elintézését nyert.

Nem kapnak többé hitelbe cukrot
a füszerkereskedők A Cukorközpont feltűnésikelő
intézkedése — Súlyos helyzet
elő kerülnek a füszerkereskedők

Meglepetésszerűen érte a füszerkereskedőket a Cukorközpontnak egy intézkedése, amely ma került nyilvánosságra és amellyel a Cukorközpont az eddig nyújtott rövid lejáratu hiteleket teljesen megszüntette. Eddig az volt a helyzet, hogy a kereskedők cukorszükségleteiket tizenöt napos hitelre kapták a Cukorközpont képviselőitől, most azonban az új intézkedés következtében a Cukorközpont nem nyújt többé hitelt viszontelárúsítóinak és így a kereskedők sem kaphatnak többé hitelbe árut, hanem csupán csak készpénzfizetés ellenében.

A Cukorközpontnak ez az intézkedése súlyosan érinti a fogyasztókat is, mivel a kiskereskedők, akiknek a cukor amúgy is minimális hasznuk van és akiknek most készpénzzel kell majd a cukrot kifizetniük, természetesen nem fogják a cukrot hitelbe eladni. Ezáltal pedig súlyos helyzet elé állítják a sze-

gényebb sorsú fogyasztókat. Másrészt pedig a mai abnormális gazdasági viszonyok mellett a füszerkereskedők alig rendelkeznek olyan nagy tőkékkel, hogy könnyen elő tudják teremteni a cukor beszerzéséhez és a jövőben előre fizetendő összegeket.

Érdekes megemlíteni, hogy a Kormány, amely hangoztatta, hogy erős kézzel fogja vezetni az ország gazdasági életét, nem tudta megakadályozni azt, hogy a Cukorközpont ilyen értelmű határozatot hozzon. A cukorkartell egyébként már régebben foglalkozott ezzel a tervvel, amelyet azonban addig nem tudott megvalósítani, amíg a zarojani gyár nem lépett be a kartellbe. Most azonban, hogy a kartell teljes és a Danubianával is sikerült a megegyezés, a központ korlátlan ura a romániai cukorpiacnak.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
fcl.

NYILTÉR.

nyilatkozatokat nem vállalunk felelősséget

Özv. Amigó Józseiné, gyermekei Janka és férje Benz Gusztáv, Manó és neje, Horváth Lenke, Andor és neje Rózsa Erzsébet, Rezső és neje Fodor Lilly és unokái Amigó Péter és Kornél szomorúan jelentik, hogy a legjobb férj, apa és nagyapa

Amigó József

folyó hó 23-án reggel 9 órakor elhunyt.

Temetése f. hó 24-én délután 3 órakor lesz az aradi izraelita sírkert halottas házából.

Béke poraira!

Részvétlátogatások meelőzését kériük.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS.

Cirkot és cirokmagot
minden mennyiségben
vásárolok

ELEK GYÖRGY seprőgyár
Budapest, VI., Kartács-ucca 22.

Táviratcím: ELEKBESÉN.
Telefonszám: Budapest 921-12.

HÁZASSÁG.

SZERENYIGÉNYŰ keresztény árva-
leány ötvenhat hold földbirtokkal, házzal,
férjhezmenne. Fényképe, címe NAGY
JENŐNÉL, Budapest, Rákóczi-ut ötven-
hét/B. 3054

KELLEMS megjelenésű urileány más-
félmillió lejt meghaladó hozománnyal
férjhezmenne. Megbízottja: NAGY JENŐ,
Budapest, Rákóczi-ut ötvenhét/B. 3054

ALKALMAZÁS.

MINDENES-szobaleány október 1-re jó
bizonyítvánnyal felvételi. Bulevardul
Carol 40. emeleten. 3195

Hirdetmény

Kerestetik mechanikus soffőr te-
herautó vezetésére. 3197
Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

LAKÁS

OKTÓBER 1-re csinosan burorozottszoba
kiadó. Bulevardul Carol 40., emeleten.
3196

KÉTSZOBÁS, fürdőszobás lakás, nov.
1-től kiadó, v. Gróf Károlyi-u. 18. 3201

EGY 4 szobás lakás hozzátartozó mel-
lékhelyiségekkel, 4 holdas kerttel és
tűvegázzal, kiadó. Bővebbet a leány-
tanítóképzőben. Bulev. Dragalina No. 7.
alatt. 3175

EGY, BSETLEG KÉT különbejáratu bu-
torozott szoba direkt fürdőszobával, ele-
gáns, garantált tiszta, esetleg teljes el-
látással, október 1-re olcsón kiadó. Cím
az Aradi Közlöny kiadójában: 400

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó.
Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-
mesternél. 260

KÉTSZOBÁ, konyhás I-ső emeleti lakás,
a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az
Aradi Közlöny kiadójában.

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása új gépekkel a legmodernebb eljárás a
legszébbben a leggyorsabban
Hospodár-nál Arad, Str. Trulescu (volt
Teleki-ucca) 13.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen
közelében 2 szoba, előszoba, konyhából
álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-
talos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
bivatalában. 200

Elsőemeleti

uccai balkonos 5 szoba, elő-, fürdő. ese-
lédszobás, parkettás lakás, 40.000 lei ber-
ért azonnal kiadó. Bővebbet KISS Lajos
„URANUL” irodájában, Városházával
szemben Bul. R-g. Ferdinand 1.

Kiadó lakás

Ujaradon a hid közelében modern
4 szoba, előszoba, fürdőszoba, viz-
vezetékkel. 3198
Cím: Str. Banatului (főtér) 197.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

MORMOTTA BUNDA, háló, ebédlő, sza-
lonberendezések, zongorák, hegedűk, sző-
nyegek, függönyök, storeok, gobelinek,
festmények, gyermekágyak, rézagy, ne-
szeszeres kézibőrönd, szőrmék, himzett
hálókabátok, berzser fotelok, vitrin, Bie-
dermayer szalon, antik asztal és székek,
fotelrámák, régi székelykorsók, mosdó,
service dísz tárgyak stb. olcsón eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete,
Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

KERESK perssabundákat, szőrmé dar-
bokat felszőrmésítéshez, perzsa és gyári
ebédlő- és futószőnyegeket, vitrineket,
komódokat, szelencákat, tonet székeket,
szobaberendezéseket, antik dísz tárgyakat.
SALGONÉ bizományi üzlete, Strada
Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

Németországból
számóca palánták!

megerkeztek, következő árakban eladók:

1000 drb. Deutsch Evern	100 drb. Lej	65
1000 „Laxton Noble	„ „ „	65
1000 „König Albert	„ „ „	65
500 „Roter Elefant	„ „ „	80
500 „Oberschlesien	„ „ „	80
500 „Madame Montot	„ „ „	80
500 „Rotkäppchen	„ „ „	110
vom Schwabenland	„ „ „	110

A palántákat bizományban értéke-
li: **König & Lázár,**
Arad. 3199

SZEP, tiszta HALOSZOBABUTORT ke-
resek. Polgár papírüzlet, Str. Brancovici
(Lázár Vilmos-ucca) 5. 3200

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron
eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria
19., házmesternél.

KITÜNÖ, jékarban levő 2 Hltres vas-
hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny
kiadójában. 200

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek
tisztítására kisebb tételben keresünk
megvételre. Cím az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 100

Amerikai áru!

Használt autókerek, tömlő és sze-
lep olcsón kapható. 3203

Bulev. Regele Ferdinand No. 11.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-
kánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadójában.

FŐTÉREN a legforgalmasabb helyen
nagy üzlethehelyiség azonnal kiadó, Cím
az Aradi Közlöny kiadójában.

Nagy üzlethehelyiség
főtéren, a Minorita-
templommal szemben
november 1-re kiadó.
Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

KÜLÖNFÉLEK.

FELKÉREM azon egyént, ki tegnap d. e.
veletlenül a pénzügyigazgatóságon 2500
Lejt kitevő nyugdíjamat elvitte, 500 Lejt
jutalom ellenében szolgáltatassa azt vissza
az Aradi Közlöny kiadójába. 250

KEREM. A legnagyobb nyomorban
tengődő özvegy, apró gyermekeivel a
legnagyobb kétségbeesésben bármi-
nemű segítséget kér. Cím az Aradi Köz-
löny kiadójában. 200

FÉRFISZOBÁ, csontszintű háló, modern
teljesen kifogástalan villanylámpa, pap-
lan párna, lenvászon ággyarnitúra telje-
sen új, férfi és női télikabátok olcsón el-
adók. Ugyanott egy különbejáratu bu-
torozott szoba fürdőszobával október el-
sejére kiadó. Cím az Aradi Közlöny ki-
adójában. 500

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyeimébe!

Aki jól, olcsón akar
étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitünő házikoszt.

MINDENKINEK érdeke a Comi-
sio árait megfigyelni. Club garnitúra
1500, tonet székek 80, moderna háló-
szoba 6200, Meidinger kályhák, ebédlő
szék (bőr) darabja 260. Undervood ír-
ógép 6500. Barok ebédlő 10.800. Írósz-
talok 900, szekrények 400-950, moderna
csillárok 1200, új lőszőr madrac 6 drb.
nagyön olcsón. Ebédlők, zongorák,
Förster piano, perzsa szőnyeg, bel-
földi perzsa négyzete 850 lej stb. stb.
KÉSZPÉNZERT sürgősen kere-
sünk: megvételre varrógépeket (karika-
hajóst), 3 ajtés szekrényeket, csillárokat,
rádiókat, ping-pong asztalt, dominót
(nagyot), nagy sakkjátékokat, bőröndöket
mindenfélé szőrméket és hálósobákat.
A velünk összekötöttesben álló temesvár.
ZALOGHAZ évi 24% kamat mel-
lett folyósít zálogkölcsonét ékszerekre,
arany, ezüst tárgyakra, textilárakra,
varrógépekre, írógépekre, gramofonokra
stb. Comisio, Arad, Bul. Reg. Ferd. (Jó-
zsef főherceg-ut) 21. szám.

HIRDESSEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 24.

Budapest, 9.15. A Mándits szalonzenekar hangver-
senye. 12. Déli harangszó. 12.05. Gramofonhangverseny.
4.10. Felolvasás. 5.30. Az Első Budapesti Citerakör
hangversenye. 6.15. Angol nyelvtanítás. 6.45. Magyar
Imre és cigányzenekarának hangversenye. 8. A belgrádi
rádió műsorának közvetítése. Majd: Horváth Gyula és
cigányzenekarának, valamint a Fefes szalonzenekar
hangversenye az Ostende kávéházból. — Bécs. 11.30.
Cerde zenekar. 12.10. Gramofon. 15.50. Gramofon. 19.30.
Jazz két zongorán. 20. A bécsi fúharmónikusok hangver-
senye. 22. Werba zenekar. 4. Dauver: Ziehrer egyve-
leg. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar.
16. Gramofon. 17. Rádiózenekar. 20. A Sutton opera nem-
zetközi átvitele a belgrádi nemzeti színházról. 21.40.
Egyházi hangverseny. — Breslau. 16. Szórakoztató
zene. 18.40. Csellóverseny gramofonon. 22.50. Berlin. —
Brüsszel. Francia adó. 20. Verdi: Traviata c. operája
gramofonon. — Heilsberg. 16.30. Szórakoztató zene. 20.
Mozart: Così fan tutte című operája. — Milano. 17. Gép
zene. 17.10. Gramofon. 19.15. Könnyű zene. 19.45. Gra-
mofon. 21.15. Giordano: Május hava és A király c. ope-
rája. — Palermo. 21.35. Mascagni: Fritz barátunk című
operája. — Róma. 17.30. Ének- és zenekari verseny.
20.10. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny. Utána

jazz. — Varsó. 17.15. Gramofon. 18. Szórakoztató zene.
22.30. Könnyű és tánczene.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 25.

Bucuresti. 12. Gramofon. 12.50. Gramofon. 17. Kato-
nakürtök hangversenye. 19. Rádióegyetem. 19.20. Gra-
mofon. 20. Wagner: Trisztán és Izolda. — Budapest.
9.15. Az államrendőrségi zenekar hangversenye. 12. Déli
harangszó. 12.05. A rádió házikvartettjének hangverse-
nye. 4. Felolvasás. 5.25. Gramofonhangverseny. 6.30.
Gyorsíró tanfolyam. 7. Kosztolányi Dezső felolvasása.
7.30. Toll Árpád és Jancsi cigányzenekarának hangver-
senye. 8.30. Vidám est. Majd: Bura Károly és cigányze-
nekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon.
13.10. Gramofon. 16. Haupt zenekar. 19.30. Operaközveti-
tés a bécsi állami operaházról. 22. Korngold-jazz. —
Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar. 17. Ju-
goszláv dalok. 17.30. Gramofon. 18. Átvitel a Moszkva-
kávéházból. 20. Hangverseny. 20.30. Sonkoly István he-
gedűművész hangversenye. 22.50. Rádiózenekar. — Ber-
lin. 16.30. Zongoraverseny. 18.40. Szórakoztató zene. 20.
Szimfonikus hangverseny. 22. Szórakoztató zene. —
Hamburg. 19.55. Saint-Saens: Sámson és Delila című
operája. — Heilsberg. 16.30. Szórakoztató zene. 18.55.
Chopin-művek zongorán. 20. Brahms: Német requiem-
jének előadása. — Milano. 17.10. Gramofon. 19.10. Köny-
nyű zene. 19.45. Gramofon. 21. Vegyes hangverseny. —
Pozsony. 18. Magyar óra. — Róma. 17.30. Szórakoztató

zene. 21. Costa Scugnizza című háromfelvonásos ope-
rettje. — Varsó. 18. Könnyű zene. 19.35. Gramofon.
20.15. A filharmonikusok hangversenye.

Az Aradi Közlöny
apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi
helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis
az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer
János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.
Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.
Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső
ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Ambruster-trafik, Dengl-ház.

V. Lázár Vilmos-uccai tőzsde.

Avedic Árpád dohánytőzsde, volt Kossuth- és
Vécsey-ucca sarok, rendőrséggel szemben.

Akinek tehát az Acsey-palotában levő kiadóhivata-
lunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhe-
lyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-
napi számában feltétlenül meg fog jelenni.